

Wymagania na oceny z przedmiotu historia dla uczniów liceum ogólnokształcącego i technikum „Historia. Ślady czasu. II wojna światowa i współczesność”¹

Klasa 4

Wymagania na oceny uwzględniają zapisy podstawy programowej z 2022 r. oraz zmiany z 2024 r., wynikające z uszczuplonej podstawy programowej.

Temat lekcji	WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY				
	<u>Ocena dopuszczająca</u>	<u>Ocena dostateczna</u>	<u>Ocena dobra</u>	<u>Ocena bardzo dobra</u>	<u>Ocena celująca</u>
		Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
I. II wojna światowa					
Wybuch II wojny światowej i kampania polska 1939 r.	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">daty: 23 VIII 1939, 1 IX 1939, 9–22 IX 1939, 17 IX 1939, 2–6 X 1939postacie: Adolfa Hitlera, Józefa Stalina, Joachima von Ribbentropa, Władysława	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">daty: 5 V 1939, 1–7 IX 1939, 28 IX 1939, 17/18 IX 1939postacie: Józefa Becka, mjr. Henryka Sucharskiego, marszałka Edwarda Rydza-	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">daty: 31 III 1939, 25 VIII 1939, 3 IX 1939postacie: gen. Kazimierza Sosnkowskiego, gen. Władysława Andersa	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">daty: 1–2 IX 1939, 8–10 IX 1939, 12–22 IX 1939, 20–22 IX 1939postacie: kpt. Władysława Raginisa,	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">postacie: gen. Stefana Dęba-Biernackiego, płk. Juliana Filipowicza, płk. Stanisława Dąbka

¹ „Historia 4. Ślady czasu. Podręcznik dla liceum i technikum. Zakresy podstawowy i rozszerzony. II wojna światowa i współczesność”, A. Dudek, Ł. Kępski, J. Polit, Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe, Gdańsk 2024.

	<p>Mołotowa, gen. Władysława Kutrzeby, gen. Franciszka Kleberga</p> <ul style="list-style-type: none">• żądania III Rzeszy wobec Polski• treść tajnego protokołu paktu Ribbentrop–Mołotow• główne etapy kampanii polskiej 1939 r. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: pakt Ribbentrop–Mołotow, Wolne Miasto Gdańsk, eksterytorialna autostrada, wojna błyskawiczna – Blitzkrieg, obrona Warszawy, bitwa nad Bzurą, bitwa pod Kockiem, Wehrmacht, wojna totalna, Generalne Gubernatorstwo• konsekwencje paktu Ribbentrop–Mołotow• znaczenie sojuszu zawartego przez Wielką Brytanię i Francję z Polską <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• omówić najważniejsze etapy kampanii polskiej 1939 r.• ocenić postawę prezydenta, rządu i naczelnego wodza	<p>Śmigłego, prezydenta Ignacego Mościckiego, Stefana Starzyńskiego</p> <ul style="list-style-type: none">• treść przemówienia ministra Józefa Becka w sejmie 5 V 1939 r.• sytuację międzynarodową, która doprowadziła do wybuchu II wojny światowej• przykłady bohaterkiej postawy Polaków w czasie wojny obronnej 1939 r.• podział ziem polskich między III Rzeszę i ZSRS w następstwie drugiego paktu Ribbentrop–Mołotow <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: drugi pakt Ribbentrop–Mołotow – traktat o granicach i przyjaźni między III Rzeszą i ZSRS, bitwa graniczna, obrona Poczty Polskiej, Wojskowa Składnica Tranzytowa na Westerplatte• dlaczego Polska odrzuciła żądania III Rzeszy	<ul style="list-style-type: none">• przyczyny porażki Polski w 1939 r. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: deklaracja o niestosowaniu przemocy, brytyjskie i francuskie gwarancje wojskowe, „Fall Weiss”, układ sojuszniczy• dlaczego przestała być realna koncepcja polityki zagranicznej zwana „polityką równowagi”• przyczyny wypowiedzenia Polsce przez III Rzeszę deklaracji o niestosowaniu przemocy z 1934 r.• na czym miała polegać realizacja Blitzkriegu• znaczenie dla Polaków wypowiedzenia wojny Niemcom przez Francję i Wielką Brytanię <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• omówić sytuację międzynarodową Polski przed wybuchem II wojny światowej• wyjaśnić znaczenie powołania polskich władz państwowych i sił zbrojnych na uchodźstwie	<p>gen. Wilhelma Orlika-Rückemanna</p> <ul style="list-style-type: none">• przykłady zbrodni wojennych dokonanych przez agresorów <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: obrona Lwowa, obrona Grodna, bitwa pod Mokrą, bitwa pod Wizną, Korpus Obrony Pogranicza, zbrodnie w Wieluniu, Bydgoszczy, Katowicach, Grodnie, rumuńskie przedmoście• dlaczego marszałek Edward Rydz-Śmigły wydał rozkaz, by Wojsko Polskie unikało starć z Armią Czerwoną <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• przedstawić polską strategię obrony i rozmieszczenie wojsk• omówić i ocenić stanowisko aliantów i sąsiednich państw wobec agresji III Rzeszy i ZSRS na Polskę	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• znaczenie kampanii polskiej 1939 r. dla dalszych losów II wojny światowej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• porównać potencjał walczących stron oraz tych państw, które zadeklarowały udział w wojnie• ocenić zachowanie dowódców polskich oraz ludności cywilnej w czasie kampanii polskiej• wyjaśnić, dlaczego nie było planu obrony granicy wschodniej państwa polskiego• scharakteryzować postawy polskiego społeczeństwa wobec agresji niemieckiej i sowieckiej
--	---	--	---	---	---

	<ul style="list-style-type: none">• przedstawić przyczyny klęski Rzeczypospolitej w kampanii polskiej 1939 r.• wskazać na mapie zmiany terytorialne wprowadzone po podpisaniu drugiego paktu Ribbentrop–Mołotow	<ul style="list-style-type: none">• przyczyny poddania się przez obrońców Westerplatte• dlaczego doszło do wycofania się prezydenta Ignacego Mościckiego i naczelnego wodza Edwarda Rydza-Śmigłego do Rumunii <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• przedstawić stosunek sił na froncie polskim we wrześniu 1939 r.• wskazać na mapie miejsca najważniejszych bitew kampanii polskiej 1939 r.		<ul style="list-style-type: none">• omówić niemieckie i sowieckie zbrodnie w czasie kampanii polskiej• omówić straty polskie w kampanii 1939 r. zarówno demograficzne, jak i materialne• ocenić szanse skutecznej obrony Polski przed niemiecką i sowiecką agresją• wyjaśnić, dlaczego bitwę pod Wizną nazwano polskimi Termopilami	
Działania zbrojne w latach 1939–1941	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: 1939–1940, IV 1940, V 1940, VIII–X 1940, 22 VI 1941, 7 XII 1941• postacie: gen. Zygmunta Bohusza-Szyszki, Winstona Churchilla, gen. Stanisława Kopańskiego, prezydenta Franklina Delano Roosevelta• państwa zaatakowane przez III Rzeszę, Włochy i Japonię oraz ZSRS• starcia zbrojne w latach 1940–1941, w których uczestniczyli polscy żołnierze	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• datę: VI 1940• postać: marszałka Philippe’a Pétaina <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: Samodzielna Brygada Strzelców Podhalańskich, Linia Maginota, „Fall Gelb”, rząd Vichy, Dywizjony 300 i 301• znaczenie Narwiku dla prowadzenia działań zbrojnych przez III Rzeszę	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: XI 1939 – III 1940, IX 1940• postacie: gen. Carla Gustafa Mannerheima, feldmarszałka Erwina Rommla• główne postanowienia paktu trzech <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: wojna zimowa, messerschmitty, spitfire’y, hurricane’y, heinkle, dornieri, systemy radarowe, Enigma, oś Rzym–Berlin–Tokio, pakt trzech,	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: III 1941, IV 1941• postacie: gen. Ericha von Mansteina, gen. Heinza Guderiana, króla Piotra II, Czang Kaj-szeka• państwa, które uczestniczyły w agresji na ZSRS <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: „Lew morski”, rozbiór Jugosławii, Niezależne Państwo Chorwackie (NDH),	<p>Uczeń rozumie</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: ruch America First, wojna japońsko-chińska• dlaczego Wielka Brytania wygrała bitwę powietrzną z Niemcami w 1940 r.• dlaczego społeczeństwo USA nie chciało angażować się w działania na kontynencie europejskim <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• omówić współpracę hitlerowskich Niemiec i

	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: dziwna wojna, aneksja, bitwa powietrzna o Wielką Brytanię, myśliwce, bombowce, Dywizjon 303, desant, Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich, Wielka Koalicja, alianci, front wschodni, kontruderzenie, baza Pearl Harbour, front dalekowschodni• znaczenie przystąpienia USA do II wojny światowej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• przedstawić główne etapy działań zbrojnych w Europie Zachodniej w latach 1939–1941• wyjaśnić, czym się charakteryzowała dziwna wojna• wyjaśnić, w jakich okolicznościach USA przystąpiły do II wojny światowej• porównać siły militarne ZSRS oraz Niemiec i ich sojuszników w czerwcu 1941 r.• omówić udział żołnierzy polskich w walkach o Narwik, Tobruk, bitwie powietrznej o Wielką Brytanię, bitwie o Atlantyk	<ul style="list-style-type: none">• znaczenie klęski Niemców w bitwie powietrznej o Wielką Brytanię dla dalszych losów wojny <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• opisać potencjał militarny Francji i jej sprzymierzeńców w maju 1940 r.• wskazać na mapie miejsca bitew, przebieg działań zbrojnych w latach 1939–1941	<p>izolacjonizm, Leand-Lease Act, bitwa o Atlantyk, „Barbarossa”</p> <ul style="list-style-type: none">• dlaczego wojska fińskie miały przewagę nad wojskami ZSRS w wojnie zimowej• na czym polegały trudności podczas walk w Afryce w latach 1940–1941 <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• scharakteryzować napaść ZSRS na Finlandię• opisać sytuację republik bałtyckich w 1940 r.• omówić znaczenie paktu trzech dla sytuacji na frontach II wojny światowej• omówić wpływ agresji III Rzeszy na ZSRS na sytuację na frontach II wojny światowej• przedstawić główne założenia planu „Barbarossa”• wyjaśnić znaczenie Lend-Lease Act dla państw prowadzących wojnę z III Rzeszą• wyjaśnić znaczenie alianckich konwojów przez Atlantyk dla dalszych losów wojny	<p>Kriegsmarine, alianckie konwoje, „wilcze stada”, U-Booty, Luftwaffe, Royal Navy, blokada Leningradu</p> <ul style="list-style-type: none">• dramatyzm sytuacji obrońców Leningradu• przyczyny rozbioru Jugosławii <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• omówić wpływ rodzących się potęg finansowych na sytuację ekonomiczną poszczególnych krajów• omówić, jak doszło do narodzin Wielkiej Koalicji• scharakteryzować agresje i aneksje, których dokonały oba totalitarne mocarstwa w latach 1939–1941• wyjaśnić, dlaczego doszło do rozbioru Jugosławii• wyjaśnić, dlaczego doszło do rozgromienia Sowietów w pierwszym etapie agresji niemieckiej na ZSRS	<p>ZSRS w latach 1939–1941</p> <ul style="list-style-type: none">• ocenić postawę Francuzów wobec agresji III Rzeszy• przedstawić losy jeńców sowieckich w czasie agresji niemieckiej• omówić charakter działań w czasie bitwy o Atlantyk• scharakteryzować ekspansję Japonii na Dalekim Wschodzie w latach 1937–1941• omówić przebieg działań zbrojnych na Dalekim Wschodzie w 1941 r.
--	--	---	--	---	---

Europa pod okupacją	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">postacie: Charles'a de Gaulle'a, Josipa Broza-Titoróżne formy okupacji niemieckiej w Europieprzykłady ruchu oporu w okupowanej Europie	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">datę: 1940postacie: gen. Andrieja Własowa, Philippe'a Pétaina, Vidkuna Quislingaprzykłady współpracy i kolaboracji rządów z III Rzeszą i blokiem państw osi	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">datę: 1941postacie: Ante Pavelicia, ks. Jozefa Tiso, Ericha Kocha, płk. Dragoljuba Mihajlovicia	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">postacie: Léona Degrelle'a, Pierre'a Lavala, Josepha Darnanda, króla Leopolda III	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">postacie: arcybiskupa Alojzije Stepinaca, Jarosława Stečki
	Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">pojęcia: polityka germanizacyjna, włączenie do Rzeszy, okupacja wojskowa, status kolonialny, eksterminacja, zagłada, Holokaust, „podludzie”, państwo marionetkowe, kolaboracja, ruch oporu, Polskie Państwo Podziemne, Armia Krajowa, partyzantka sowiecka, mordy sądowe	Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">pojęcia: restrykcje, czarny rynek, zamienniki towarów, przymusowe roboty, przesiedlenia, czystki etniczne, reżim Vichy, Wolna Francja, Résistance	Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">pojęcia: Włoska Republika Socjalna – Republika Salò, Niezależne Państwo Chorwackie (NDH), państwo słowackie, Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów (OUN), Ukraińska Powstańcza Armia (UPA), czetnicy, ustasze, Narodowa Armia Wyzwolenia Jugosławiiwpływ skomplikowanej sytuacji narodowościowej w Jugosławii na postawy społeczeństwa wobec władz okupacyjnych	Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">pojęcia: ochotnicze formacje Waffen-SS, Flamandowie, Walonowie, Dywizja Grenadierów SS „Charlemagne”, Dywizja SS „Galizien”, Bośniacka Dywizja Górská SS „Handschar”, Narodowosocjalistyczny Ruch Holenderski	Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">pojęcia: Komitet Wyzwolenia Narodów Rosji (KONR), Milorg, EDES, ELAS
	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">scharakteryzować politykę Niemiec na terenach okupowanych	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">scharakteryzować działania rządu Vichy i stosunek społeczeństwa francuskiego do niegoscharakteryzować ruch oporu we Francji	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">omówić postawy poszczególnych narodów europejskich względem władz okupacyjnychomówić przyczyny kolaboracji na terenie Litwy, Łotwy, Estonii, na Ukrainiescharakteryzować przyczyny i różne formy kolaboracji na Bałkanachscharakteryzować ruch oporu w Jugosławii	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">omówić różnice w polityce prowadzonej przez Niemców w Europie Zachodniej, w Europie Wschodniej oraz na Bałkanachscharakteryzować przyczyny kolaboracji politycznej w Belgii	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">scharakteryzować sytuację ludności cywilnej w okupowanej Europieopisać kolaborację wojskową i polityczną w Europie w czasie II wojny światowejwskazać przykłady akcji norweskiego ruchu oporuwyjaśnić, dlaczego po wojnie zakłamywano pamięć o okupacji

Holokaust	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">• daty: 1939, 19 IV 1943• postacie: Janusza Korczaka, Józefa i Wiktorii Ulmów, Jana i Antoniny Żabińskich, Ireny Sendlerowej• terminy określające zagładę Żydów w czasie II wojny światowej• obozy zagłady utworzone przez Niemców na terenie Polski• przykłady bohaterstwa Polaków w ratowaniu Żydów Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: rasizm, antysemityzm, aryjski, „nadludzie”, „podludzie”, międzyrasowe małżeństwa, czystka etniczna, ludobójstwo, zagłada, Holokaust (Szoah), homoseksualiści, niemieckie antyżydowskie ustawodawstwo, stygmatyzacja, emblemat, gwiazda Dawida, getto, masakra, pogrom, denuncjacja, donos, kara śmierci Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">• omówić sposoby stygmatyzacji	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">• datę: I 1942• postacie: Mordechaja Anielewicz, Marka Edelmana, Jana Karskiego• liczbę zgładzonych w Holokauście Żydów Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: powstanie w getcie warszawskim, eksterminacja, „ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej”, obozy zagłady, konferencja w Wannsee, komory gazowe, cyklon B, deportacje, Wielka Akcja Deportacyjna Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">• wymienić postanowienia konferencji w Wannsee• opisać sytuację panującą w gettach na terenach okupowanej Polski• ocenić postawę Janusza Korczaka	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">• daty: VII 1941, III 1944• postacie: Emanuela Ringelbluma, Chaima Rumkowskiego, Adama Czerniakowa, Jürgena Stroopa, Zofii Kossak Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: szmugler, Einsatzgruppen, zbrodnia w Jedwabnem, Judenrat, Żydowska Służba Porządkowa, Żydowski Związek Wojskowy, Żydowska Organizacja Bojowa, Sprawiedliwy wśród Narodów Świata, Rada Pomocy Żydom Żegota,• wpływ ujawnienia informacji o zbrodni w Jedwabnem na postrzeganie Polaków Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">• przedstawić znaczenie konferencji w Wannsee dla kwestii zagłady europejskich Żydów• wskazać na mapie główne miejsca eksterminacji społeczności żydowskiej w Europie w latach 1939–1945• przedstawić przebieg powstania w getcie warszawskim	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">• datę: IX 1941• postacie: Anny Frank, arcybiskupa Adama Stefana Sapiehy, siostry Matyldy Getter, Szmula Zygelbojma Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: Romowie, Sinty, Babi Jar, Yad Vashem, Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">• omówić różne postawy społeczeństw europejskich wobec Szoah• wyjaśnić, jaką rolę w zagładzie europejskich Żydów odegrał obóz Auschwitz-Birkenau• omówić stosunek polskiego podziemia do powstania w getcie warszawskim• omówić działalność Żegoty	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">• postacie: Ericha von Mansteina, Tadeusza Pankiewicza, Aleksandra Ładosia, Henryka Sławika, Witolda Rothenburga-Rościszewskiego, Icchaka Cukiermana Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: szmalcownictwo, Porajmos Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">• przedstawić rasistowską i antysemicką politykę Niemiec hitlerowskich przed II wojną światową• opisać politykę nazistów wobec Żydów w różnych częściach Europy w czasie II wojny światowej• scharakteryzować etapy określające zagładę europejskich Żydów w czasie II wojny światowej• omówić postawy Polaków wobec Żydów podczas II wojny światowej• scharakteryzować zabiegi podejmowane przez Polaków na rzecz poinformowania opinii
-----------	---	---	--	---	---

	i dyskryminacji społeczności żydowskiej przez Niemców w okupowanej Europie		<ul style="list-style-type: none">wymienić Polaków odznaczonych medalem Sprawiedliwy wśród Narodów Świata		publicznej o zagładzie Żydów <ul style="list-style-type: none">przedstawić sytuację Romów i Sinti w czasie II wojny światowejwyjaśnić religijne, kulturowe i polityczne korzenie rasizmu i antysemityzmu oraz ich związki z hasłami naukowości, nowoczesności i postępu
Przełom na frontach i koniec II wojny światowej	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: 6 VI 1944, 8 V 1945, VIII 1945, 2 IX 1945postacie: Benito Mussoliniego, gen. Władysława Andersa, gen. Stanisława Maczka, Charles'a de Gaulle'a, gen. Stanisława Sosabowskiegoprzełomowe wydarzenia II wojny światowej w latach 1942–1945 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: front wschodni, Armia Czerwona, kontratak, kampania włoska, Linia Gustawa, bitwa pod Monte Cassino, lądowanie w Normandii, „Overlord”,	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: VI 1942, XI 1942 – II 1943, 18 V 1944postacie: gen. Erwina Rommla, gen. Dwighta Eisenhowerapolskie jednostki wojskowe, które uczestniczyły w walkach na frontach II wojny światowej w latach 1942–1945 i ich dowódców <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: kocioł pod Stalingradem, bitwa pod Kurskiem, bitwa pod Al-Alamajm, desant na Sycylii, „Torch”,	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: XI 1942, VII 1943postacie: feldmarszałka Friedricha Paulusa, feldmarszałka Wilhelma Keitlamiejsca bitew, w których uczestniczyli żołnierze polscy w walkach na frontach II wojny światowej w latach 1942–1945 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: Linia Gotów, bitwa pod Falaise, 1. Dywizja Pancerna, powstanie w Paryżu, powietrznodesantowa operacja „Market Garden”,	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: 12–13 X 1943postacie: gen. George'a Pattona, admirała Karla Dönitza, marszałka Georgija Żukowa, admirała Isoroku Yamamoto, cesarza Hirohito <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: bitwa na Morzu Jawajskim, bitwa wokół atolu Midway, taktyka „żabich skoków”, bitwa na Morzu Filipińskim, bitwa w Zatoce Leyte, żywe torpedy, kamikadze,	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">postacie: Clausa von Stauffenberga, gen. Douglasa MacArthura <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: zamach na Hitlera, Wilczy Szaniec, ofensywa na Bałkanach <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">przedstawić znaczenie wojsk pancernych dla działań na frontach II wojny światowejocenić, czy zamach na Hitlera miał szanse powodzenia oraz jak jego skuteczne przeprowadzenie mogło wpłynąć na dalszy

	<p>operacja berlińska, bezwartunkowa kapitulacja</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• przedstawić znaczenie utworzenia drugiego frontu dla losów wojny w Europie Zachodniej	<p>bitwa pod Lenino, 1. Dywizja Piechoty im. Tadeusza Kościuszki, „Bagration”, II Korpus Polski</p> <ul style="list-style-type: none">• znaczenie bitwy pod Stalingradem dla losów frontu wschodniego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić znaczenie bitwy pod Monte Cassino w polskiej świadomości narodowej• przedstawić przebieg lądowania aliantów w Normandii• scharakteryzować przebieg II wojny światowej na froncie wschodnim w latach 1942–1945	<p>1. Samodzielna Brygada Spadochronowa, kontrofensywa w Ardenach, alianckie naloty dywanowe</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić przyczyny klęski państw osi• przedstawić straty ludnościowe w czasie II wojny światowej• wskazać na mapie miejsca bitew i kierunki działań zbrojnych na froncie wschodnim w latach 1942–1945	<p>ataki atomowe na Hiroszimę i Nagasaki, „Azja dla Azjatów”</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• omówić działania zbrojne na Dalekim Wschodzie w latach 1942–1945• wskazać na mapie główne tereny działań zbrojnych między USA a Japonią w latach 1942–1945	<p>przebieg II wojny światowej</p> <ul style="list-style-type: none">• ocenić pod względem politycznym i moralnym prowadzone przez aliantów naloty na niemieckie miasta• omówić rolę propagandy w walce z III Rzeszą i jej sojusznikami• scharakteryzować los cywilów pod okupacją japońską• wyjaśnić czym jest syndrom KZ• ocenić pod względem politycznym i etycznym użycie bomby atomowej przez USA• ocenić zachowanie Sowietów po wkroczeniu na tereny III Rzeszy
<p>Konferencje Wielkiej Trójki</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: 1941, 1943, 1945• postacie: Winstona Churchilla, Franklina Delano Roosevelta, Józefa Stalina• miejsca konferencji Wielkiej Trójki• główne postanowienia konferencji Wielkiej Trójki <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: Wielka Trójka, Wielka Koalicja, konferencje Wielkiej Trójki, konferencja	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: 14 VIII 1941, 1 I 1942, 28 XI – 1 XII 1943• postanowienia zawarte w Karcie atlantyckiej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: Karta atlantycka, Deklaracja Narodów Zjednoczonych, linia Curzona	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: 4–11 II 1945, 17 VII – 2 VIII 1945• postacie: Harry’ego Trumana, Clementa Attlee <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: przywrócenie niepodległości Austrii, sowiecka strefa wpływów w Europie, cztery strefy okupacyjne, reparacje wojenne	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: I 1943, 22–26 XI 1943, IV 1945• postacie: Czang Kaj-szeka, Charles’a de Gaulle’a• miejsce i czas pierwszego spotkania Organizacji Narodów Zjednoczonych <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: Wielka Czwórka, konferencja	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: piątka z Cambridge, „policjanci świata”• dlaczego prezydent USA nie zamierzał dopuścić Francji do grona Wielkiej Czwórki <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• przedstawić proces kształtowania się Wielkiej Koalicji

	<p>w Teheranie, konferencja w Jałcie, konferencja w Poczdamie, otwarcie drugiego frontu, okupacja Niemiec, ukaranie niemieckich zbrodniarzy wojennych, wysiedlenia</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić wpływ postanowień konferencji Wielkiej Trójki na losy Polski	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">omówić główne cele, które stawiali przed sobą sygnatariusze Karty atlantyckiejwyjaśnić, do czego zobowiązali się sygnatariusze Deklaracji Narodów Zjednoczonychomówić decyzje Wielkiej Trójki podjęte na konferencji w Teheranie	<ul style="list-style-type: none">dla czego prezydentowi USA zależało na utrzymaniu w tajemnicy decyzji dotyczących Europy Środkowo-Wschodniej podjętych w Teheranie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">omówić znaczenie Karty atlantyckiej dla dalszych losów wojnywyjaśnić wpływ konferencji w Teheranie i Jałcie na przebieg II wojny światowejwyjaśnić, dla czego decyzje konferencji w Poczdamie podpisali przedstawiciele Wielkiej Trójki w innym składzie niż na konferencjach wcześniejszych	<p>w Casablance, konferencja w Kairze, Sojusznicza Rada Kontroli</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wymienić postanowienia konferencji w Casablancewymienić postanowienia konferencji w Kairzewyjaśnić, jakie znaczenie dla powojennego ładu miała konferencja jałtańskawyjaśnić, dla czego Poczdam stał się miejscem konferencji Wielkiej Trójki	<ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, dla czego jedność Wielkiej Koalicji od początku była problematycznawyjaśnić, dla czego Francja pod koniec wojny otrzymała formalne atrybuty przysługujące wielkiemu mocarstwuocenić politykę aliantów zachodnich wobec Józefa Stalina
II. Polska i Polacy w czasie II wojny światowej					
Polska i Polacy pod okupacją niemiecką	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: X 1939, VI 1940, I–VIII 1943postacie: Hansa Franka, rotmistrza Witolda Pileckiego, Maksymiliana Marii Kolbego	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">datę: 1940postać: Janusza Kusocińskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: Generalny Plan Wschodni, szmugiel, akcja AB, mord w Palmirach, niszczenie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: X 1939 – IV 1940postać: Stefana Starzyńskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: Kraj Warty, Okręg Białostocki, niemiecka lista narodowa – Deutsche Volksliste, Piaśnica – „kaszubska Golgota”,	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: 6 XI 1939, 4 VII 1941postacie: Macieja Rataja, Mieczysława Niedziałkowskiego, Kazimierza Bartla	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">postacie: Juliusza Bursche, Johannesa Blaskowitza, Karola Olbrachta Habsburga, Wacława Krzeptowskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcie: naród góralski – Goralenvolk

	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: włączenie do Rzeszy, Generalne Gubernatorstwo, masowe wywózki, masowe egzekucje, obowiązek pracy, roboty przymusowe, łapanki, system kartkowy, czarny rynek, odpowiedzialność zbiorowa, obozy koncentracyjne (KL Auschwitz, KL Lublin <Majdanek>, KL Stutthof, obozy zagłady (Auschwitz-Birkenau), akcja wysiedleńcza, pacyfikacja Zamojszczyzny <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wskazać na mapie terytorium Generalnego Gubernatorstwa oraz obszary wcielone do Rzeszywyjaśnić, dlaczego Kraków, a nie Warszawa, stał się stolicą GGpodać przykłady zamordowanych przez Niemców przedstawicieli polskich elit politycznych, naukowych, społecznych	<p>kultury i tożsamości narodowej Polaków</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, jakie kryteria przyjęli Niemcy decydując o podziale ziem polskichprzedstawić założenia Generalnego Planu Wschodniegowymienić ograniczenia, które po utworzeniu GG zostały wprowadzone przez okupantów wobec dawnych obywateli Polskiprzedstawić założenia akcji ABscharakteryzować postawy społeczeństwa polskiego wobec polityki okupanta niemieckiegoopisać realia życia codziennego pod okupacją niemieckąwyjaśnić, dlaczego Niemcy podjęli akcję wysiedlania Polaków z Zamojszczyzny	<p>„pomorski Katyń”, Gestapo, SS, więzienie „na Montelupich”, więzienie „na Szucha”</p> <ul style="list-style-type: none">dlaczego zbrodnię w Piaśnicy nazwano „pomorskim Katyniem” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">scharakteryzować sytuację ludności polskiej zamieszkującej tereny wcielone do III Rzeszywyjaśnić, jakie prawa i obowiązki nakładał wpis na folkslistę oraz dlaczego odmowa wpisu stawała się aktem odwagipodać przykłady zagrabionych przez Niemców dzieł sztuki	<ul style="list-style-type: none">Uczeń rozumie:pojęcia: aresztowanie pracowników naukowych krakowskich uczelni, zamordowanie polskich profesorów we Lwowie, prasa gadzinowa, Prewencyjny Obóz Policji Bezpieczeństwa dla Młodzieży Polskiej w Łodzi, Wielkie Niemcy <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">omówić politykę niemiecką wobec polskich elit politycznych, kulturalnych i społecznych w Generalnym Gubernatorstwiewyjaśnić, czemu miało służyć niszczenie polskiej kultury w okupowanej przez Niemców Polsceprzedstawić politykę Niemców wobec mniejszości narodowych i etnicznych zamieszkujących II RP	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">przedstawić prawnoustrojowe regulacje dotyczące terytorium państwa polskiego zajętego przez Niemcyprzedstawić stosunek Niemców do kościołów chrześcijańskich działających na ziemiach polskich pod okupacjąrozstrzygnąć, czy postawa Komitetu Góralskiego wobec polityki władz Generalnego Gubernatorstwa miała charakter kolaboracji; odpowiedź uzasadnićocenić postawę rotmistrza Witolda Pileckiegoocenić postawę franciszkanina Maksymiliana Marii Kolbegoprzedstawić stosunek społeczeństwa niemieckiego do polityki okupacyjnej realizowanej przez ich rządwyjaśnić rolę okupanta niemieckiego w zaognianiu trudnych relacji polsko-ukraińskich
--	--	---	---	---	--

				<ul style="list-style-type: none">omówić sposoby upamiętnienia zbrodni dokonanych przez Niemców na ludności polskiej (np. Muzeum Powstania Warszawskiego, Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau)	
Polska i Polacy pod okupacją sowiecką	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: 1939, 1940–1941, kwiecień 1940, wiosna 1943postać: Władysława Mołotowasowieckie represje na terenach okupowanychobszary anektowane przez ZSRSmiejsca mordów polskich oficerów <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: obywatelstwo państwa sowieckiego, „pokraczny twór traktatu wersalskiego”, farsa demokracji, pogrom, sowietyzacja, wymiana pieniędzy, kolektywizacja rolnictwa, nacjonalizacja przemysłu, czarny rynek, represje wobec chrześcijan, bolszewicka propaganda, sowietyzacja szkół, łagry, NKWD, „wrogowie ludu”, masowe deportacje,	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: 22 X 1939, 5 III 1940, 3 IV 1940 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: zgromadzenia ludowe, obozy w Starobielsku, Ostaszkowie, Kozielsku, miejsca mordów w Katyniu, Charkowie, Miednoje, Międzynarodowy Czerwony Krzyżna czym polegało „kłamstwo katyńskie” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, jakie znaczenie dla Sowietów miało przeprowadzenie wyborów na terenach anektowanychprzedstawić losy polskich oficerów więzionych przez Sowietów w Kozielsku,	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: II 1940–VI 1941, 1943–1944postacie: por. Zygmunt Jana Rumla, Stepana Bandery <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: Zgromadzenie Ludowe Białorusi Zachodniej, Zgromadzenie Ludowe Ukrainy Zachodniej, Workuta, Kołyma, Główny Zarząd Poprawczych Obozów – Gułag, Ukraińska Powstańcza Armia (UPA), czystka etniczna, Galicja Wschodnia, Wołyńdłaczego doszło do antyukraińskich akcji polskich oddziałów AK, BCH, NSZ <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, dlaczego część obywateli II RP uroczyste witała wkraczającą Armię Czerwoną	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">datę: 10 X 1939postacie: Janiny Lewandowskiej, Mariusza Zaruskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: Wileńszczyzna, lituanizacja, GPU, irredentadłaczego w 1940 r. doszło do pozornej zmiany polityki Sowietów wobec Polakówdłaczego polscy komuniści współpracowali z władzami sowieckimi <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">przedstawić sytuację Polaków na Wileńszczyźnie pod rządami Litwy	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">postacie: Aleksandra Prystora, Leopolda Skulskiego, Leona Kozłowskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: antagonizmy narodowościowe, Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów (OUN) <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">omówić rolę propagandy sowieckiej na ziemiach zajętych przez ZSRS we wrześniu 1939 r.omówić politykę narodowościową Sowietów na okupowanych terenachscharakteryzować postawy Polaków wobec Sowietówrozstrzygnąć, czy słuszne jest stwierdzenie, że błędna polityka II RP

	<p>zbrodnia katyńska, eksterminacja, rzeź wołyńska</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wskazać na mapie tereny zajęte przez ZSRS we wrześniu 1939 r.przedstawić sytuację Polaków pod okupacją sowiecką	<p>Ostaszekowie, Starobielsku</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, dlaczego Stalinowi zależało na ukryciu zbrodni katyńskiej	<ul style="list-style-type: none">scharakteryzować życie codzienne Polaków pod okupacją sowieckąscharakteryzować kolejne fale masowych deportacji ludności polskiej, wskazać miejsca wywózkiprzedstawić losy obywateli Rzeczypospolitej deportowanych w głąb ZSRSwytłumaczyć, w jaki sposób władze sowieckie argumentowały decyzję o zamordowaniu polskich oficerów	<ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, jakie czynniki decydowały o kształtowaniu się postaw mieszkańców Kresów względem sowieckiego okupantaporównać warunki panujące w sowieckich łagrach i niemieckich obozach koncentracyjnych w czasie II wojny światowejwyjaśnić przyczyny rzezi ołyńskiej	<p>względem mniejszości narodowych prowadziła do radykalizacji ich poglądów na temat Polaków i państwa polskiego; odpowiedź uzasadnić</p> <ul style="list-style-type: none">omówić sposobu upamiętnienia zbrodni katyńskiej i rzezi wołyńskiej
<p>Rząd RP na uchodźstwie i Polskie Siły Zbrojne na obczyźnie</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: 30 VII 1941, 13 IV 1943, 25 IV 1943postacie: gen. Władysława Sikorskiego, gen. Stanisława Maczka, Iwana Majskiego, gen. Władysława Andersa, Stanisława Mikołajczykamiejsca bitew z udziałem polskich żołnierzy na frontach II wojny światowej (bitwę o Narwik, bitwę o Anglię, bitwę pod Tobrukiem, bitwę o Monte Cassino, bitwę pod Falaise, bitwę pod Arnhem, bitwę o Bredę)	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: 30 IX 1939, VII 1943postacie: Władysława Raczkiewicza, gen. Zygmunta Bohusza-Szyszki <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: piłsudczyk, desygnowanie, Samodzielna Brygada Strzelców Podhalańskich, Brygada Kawalerii Pancernej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wymienić postanowienia układu Sikorski-Majski	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: VI 1939, VII–X 1940, VIII 1941postacie: gen. Kazimierza Sosnkowskiego, Witolda Urbanowicza, Stanisława Skalskiegosiedziby polskiego rządu na uchodźstwie w czasie II wojny światowej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: Polska Partia Socjalistyczna, Stronnictwo Ludowe, Stronnictwo Narodowe, Stronnictwo Pracy, Dywizjon 303, dywizjony 300, 301, 304, 305, ORP Orzeł, ORP Kujawiak, ORP Krakowiak,	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">postacie: gen. Stanisława Sosabowskiego, płk. Stanisława Kopańskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcie: ewakuacja, II Korpus Polski, 1. Dywizja Pancerna, Samodzielna Brygada Spadochronowa, Samodzielna Brygada Strzelców Karpaccich, „szczury Tobruku”, operacja desantowa, Polskie Siły Powietrzne, Polska	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">postacie: Josefa Františka, Jadwigi Piłsudskiej, Krystyny Skarbek <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: Pomocnicza Służba Kobiet, agent wywiadu, Kierownictwo Operacji Specjalnych (SOE), podróże kurierskie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, dlaczego władze na uchodźstwie szykanowały osoby związane z sanacjąscharakteryzować postawę Wielkiej Brytanii

	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: sformowanie gabinetu, Polskie Siły Zbrojne (PSZ), 10. Brygada Kawalerii Pancernej, układ Sikorski–Majski, Armia Andersa, Polskie Siły Zbrojne w ZSRS, zbrodnia katyńska, zerwanie stosunków dyplomatycznych, Międzynarodowy Czerwony Krzyż, bitwa o Monte Cassino, wywiad, dywersja, sabotaż <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">podać przykłady walk polskich żołnierzy na frontach II wojny światowejwymienić czołowe postacie rządu polskiego na uchodźstwie	<ul style="list-style-type: none">wyjaśnić przyczyny jednostronnego zerwania przez rząd ZSRS stosunków dyplomatycznych z rządem Rzeczypospolitej	<p>ORP Piorun, katastrofa w Gibraltarze</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">omówić proces powstawania polskich władz na uchodźstwiewyjaśnić, dlaczego władze polskie na uchodźstwie stanowiły ciągłość władz polskich II Rzeczypospolitejprzedstawić udział zbrojny Polaków w walkach u boku Brytyjczyków w latach 1940–1941ocenić, czy śmierć generała Sikorskiego mogła być korzystna dla Sowietów i aliantów	<p>Marynarka Wojenna, broń raketowa V-2</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">omówić działalność rządu RP na uchodźstwieprzedstawić udział polskich żołnierzy w walkach na różnych frontach II wojny światowejwskazać na mapie miejsca bitew z udziałem polskich jednostek wojskowych na zachodzie Europy podczas II wojny światowejocenić znaczenie układu Sikorski–Majski dla relacji polsko-sowieckich	<p>w sprawie stosunków polsko-sowieckich</p> <ul style="list-style-type: none">przedstawić losy Armii Andersaocenić, jaką rolę w budowaniu wizerunku polskiego żołnierza na frontach II wojny światowej odgrywał cmentarz na Monte Cassinoscharakteryzować znaczenie sprawy polskiej dla polityki wielkich mocarstwocenić rolę takich postaci jak gen. Władysław Sikorski, gen. Władysław Anders, gen. Kazimierz Sosnkowski i ich znaczenie dla sprawy polskiej w czasie II wojny światowejprzedstawić największe sukcesy polskiego wywiadu
Polskie Państwo Podziemne	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: 1939, 1940, II 1942postacie: gen. Stefana Roweckiego „Grotę”, gen. Leopolda Okulickiego „Niedźwiadka”, gen. Tadeusza Bora-Komorowskiego	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">datę: 1943postacie: mjr. Henryka Dobrzańskiego „Hubala”, Aleksandra Dawidowskiego „Alka”, Jana Bytnara „Rudego”,	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: IX 1939, XI 1939, 1943postacie: gen. Michała Tokarzewskiego-Karaszewicza, gen. Kazimierza Sosnkowskiego, Augusta Emila Fieldorfa „Nila”, Franza Kutschery	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">datę: 1944postacie: Kazimierza Pużaka, Cyryła Ratajskiego, Jana Piekałkiewicza, Jana Stanisława Jankowskiego, Stefana	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">postacie: Wacława Felczaka, Elżbiety Zahorskiej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: Narodowa Organizacja Wojskowa

	<ul style="list-style-type: none">komendantów głównych ZWZ-AKzna różne formy walki w konspiracji <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: mały sabotaż, Polskie Państwo Podziemne, konspiracja wojskowa, podziemna armia, Armia Krajowa, Delegat Rządu na Kraj, departamenty, tajne komplety, dywersja, wywiad, kontrwywiad, Enigma, kurierzyjakie warunki należało spełnić, działając w konspiracjina czym polegał opór cywilny <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">opisać działalność polskich organizacji konspiracyjnych w czasie II wojny światowejwyjaśnić, jakie znaczenie dla mieszkańców okupowanej Polski miała organizacja tajnego nauczaniawyjaśnić, jakie formy przybierała walka cywilna	<p>Tadeusza Zawadzkiego „Zośki”</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: partyzantka powrześniowa, Kieleccyzna, Szare Szeregi, „akcja pod Arsenalem”, Tajna Organizacja Nauczycielska, symbol Polski Walczącej, Organizacja Małego Sabotażu „Wawer” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">scharakteryzować organizację i cele Polskiego Państwa Podziemnegowyjaśnić, jakie znaczenie dla Polaków miał symbol Polski Walczącejwymienić i scharakteryzować najważniejsze akcje przeprowadzone przez konspiracyjny Związek Harcerstwa Polskiego – Szare Szeregiomówić cel, przebieg i rezultat akcji pod Arsenalem z wykorzystaniem książki Aleksandra	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: Służba Zwycięstwu Polski (SZP), Związek Walki Zbrojnej (ZWZ), Komenda Główna, okręgi, obwody, placówki ZWZ, Tajna Administracja Cywilna, konspiracyjne sądownictwo, Wojskowe Sądy Specjalne, Cywilne Sądy Specjalne, Komisje Sądzące, „Kierownictwo Dywersji (Kedyw), akcja N, akcja Kutschera, „kat Warszawy”, broń rakietowa – pociski latające V-1, V-2dlaczego SZP została w grudniu 1939 r. włączona do ZWZdlaczego konspiracyjne sądownictwo nie orzekało kary więzienia <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">podać przykłady ważnych akcji wywiadowczych zorganizowanych przez polskie podziemieprzedstawić główne założenia akcji N	<p>Korbońskiego, Jana Nowaka- -Jeziorańskiego, Elżbiety Zawackiej „Zo”, Jana Piwnika „Ponurego”</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: PPS- -Wolność, Równość, Niepodległość, Stronnictwo Ludowe, Stronnictwo Narodowe, Stronnictwo Pracy, Rada Jedności Narodowej, „Wachlarz”, Peenemünde, cichociemni, Bataliony Chłopskie, Gwardia Ludowa <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">podać nazwy stronnictw, które utworzyły reprezentację polityczną Polskiego Państwa Podziemnegoomówić rolę cichociemnych w działaniach polskiej konspiracji	<p>(NOW), Narodowe Siły Zbrojne (NSZ)</p> <ul style="list-style-type: none">dlaczego doszło do rozłamu w NOW <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">ocenić postawę majora Henryka Dobrzańskiegowymienić i scharakteryzować działalność organizacji wojskowych spoza Polskiego Państwa Podziemnegowyjaśnić, dlaczego akcja scalenia i podporządkowania AK wszystkich organizacji wojskowych działających w podziemiu nie zakończyła się pełnym sukcesemocenić cele, które stawiali sobie członkowie Narodowych Sił Zbrojnychwyjaśnić, dlaczego Polskie Państwo Podziemne było fenomenem w okupowanej części Europy w czasie II wojny światowej
--	---	--	--	--	---

		<i>Kamińskiego Kamienie na szaniec</i> <ul style="list-style-type: none">scharakteryzować działalność Tajnej Organizacji Nauczycielskiej			
Akcja „Burza” i powstanie warszawskie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: 1 VIII 1944, 2/3 X 1944postacie: gen. Tadeusza Komorowskiego „Bora”, gen. Leopolda Okulickiego „Niedźwiadka”, Stanisława Mikołajczyka <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: plan „Burza”, , Godzina „W”, rzeź Woli, zrzuć broni, 1. Armia Wojska Polskiego, kapitulacja, dymisjadłaczego powstanie w Warszawie wybuchło o godz. 17.00przyczyny kapitulacji powstania warszawskiego po 63 dniach walki <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">przedstawić przyczyny podjęcia decyzji o wybuchu powstania w stolicy	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">datę: 5 VIII 1944 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: „krowy”, „PAST-a”dłaczego celem pierwszego natarcia niemieckiego stały się Wola i Ochotadłaczego zmieniał się stosunek warszawian do powstania <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">przedstawić cele akcji „Burza”podać przykłady bestialskich mordów dokonanych przez Niemców w Warszawie w czasie powstaniapodać przykłady utworów literackich, pieśni, filmów związanych z powstaniem warszawskim	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: XI 1943, VII 1944postacie: płk. Jana Kiwerskiego „Oliwy”, płk. Aleksandra Krzyżanowskiego „Wilka”, płk. Władysława Filipkowskiego, płk. Macieja Kalenkiewicza, gen. Tadeusza Pełczyńskiego, płk. Antoniego Chruściela „Montera” <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: operacja „Ostra Brama”, 27. Wołyńska Dywizja Piechoty, 5 Dywizja Piechoty AK „Dzieci Lwowskie”, poczta polowa, radiostacja „Błyskawica” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, czemu miało służyć aresztowanie przez Sowieców żołnierzy Armii Krajowej w Wilnieocenić przebieg i rezultaty akcji „Burza” na Kresach	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">postacie: Ericha von dem Bacha-Zelewskiego, Bronisława Kamińskiego, Tomasza Arciszewskiego, Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Tadeusza Gajcego, Juliana Kadena-Bandrowskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">przyczyny podania się do dymisji przez premiera rządu na uchodźstwie Stanisława Mikołajczyka <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wskazać na planie Warszawy najważniejsze miejsca walk w czasie powstaniaprzedstawić stosunek aliantów do	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">scharakteryzować przyczyny, przebieg i konsekwencje powstania warszawskiegowyjaśnić, dlaczego powstanie słusznie jest zwane tragiczną hekatombą wybitnych przedstawicieli polskiej inteligencjiomówić różne opinie historyków na temat powstania warszawskiegoomówić zniszczenia i grabieże dokonane przez Niemców w Warszawie – w czasie i po upadku powstaniaocenić, czy decyzja o wybuchu powstania warszawskiego była słusznaomówić sposoby upamiętnienia powstania warszawskiego (Muzeum Powstania Warszawskiego, pomniki, tablice pamiątkowe,

			<ul style="list-style-type: none">• przedstawić, jakimi siłami i uzbrojeniem dysponowali powstańcy• omówić stosunek warszawian do powstania• omówić los żołnierzy AK i ludności cywilnej po upadku powstania warszawskiego	<p>powstania warszawskiego</p> <ul style="list-style-type: none">• omówić rezultat rozmów Stanisława Mikołajczyka z Józefem Stalinem w Moskwie• wyjaśnić, dlaczego, do 10 września, Stalin nie pozwolił na lądowanie na sowieckich lotniskach alianckich samolotów niosących pomoc Warszawie• przedstawić konsekwencje powstania warszawskiego	<p>uroczyste obchody rocznic wybuchu powstania, wspólne śpiewanie powstańczych pieśni 1 VIII w Warszawie)</p>
Początki Polski podporządkowanej ZSRS	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: 12–13 X 1943, 22 VII 1944• postacie: Władysława Gomułki, Bolesława Bieruta, Edwarda Osóbki-Morawskiego• prawdziwe miejsce powstania PKWN• Uczeń rozumie:• pojęcia: Polska Partia Robotnicza, 1. Dywizja Piechoty im. Tadeusza Kościuszki, chrzest bojowy – bitwa pod Lenino, Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego, manifest	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: 5 I 1942, 1942, 1943, 31 XII 1943, 1944• postacie: Wandy Wasilewskiej, gen. Zygmunta Berlinga <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: Gwardia Ludowa, Armia Ludowa, Związek Patriotów Polskich, Krajowa Rada Narodowa <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• wymienić główne cele PPR	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: 17 I 1945, I – II 1945, 7–18 III 1945, 2 V 1945• postacie: gen. Michała Roli-Żymierskiego, gen. Karola Świerczewskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: „Płatan Pachółki Rosji”, obóz w Sielcach nad Oką, 1. Korpus Polskich Sił Zbrojnych w ZSRS, 1. Armia Polska, berlingowcy, 1. Samodzielny Batalion Kobiecy im. Emilii Plater, przyczółki w rejonie Warki i Magnuszewa,	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: 19 I 1945, 18–21 VI 1945• postacie: Kazimierza Pużaka, Adama Bienia, Leopolda Okulickiego, Jana Stanisława Jankowskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: Resort Bezpieczeństwa Publicznego, proces szesnastu• dlaczego gen. Leopold Okulicki podjął decyzję o rozwiązaniu Armii Krajowej	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• postacie: Stanisława Radkiewicza, Iwana Sierowa, Mieczysława Mocząra <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• scharakteryzować główne etapy przejmowania przez komunistów władzy w kraju• przedstawić znaczenie „Polski lubelskiej” dla władzy komunistów w kraju• rozstrzygnąć, czy słuszne jest stwierdzenie, że Sowietom ponoszą część

	<p>PKWN, konferencja Wielkiej Trójki w Jałcie, „Polska lubelska”</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wymienić główne postanowienia manifestu PKWN	<ul style="list-style-type: none">wymienić organizacje zbrojne komunistów i scharakteryzować ich działalnośćwyjaśnić, jakie czynniki decydowały o tym, że niektórzy Polacy wstępowali do partyzantki komunistycznej	<p>bitwa pod Studziankami, Wał Pomorski, zdobycie Kołobrzegu, szturm na Berlin, 2. Armia Wojska Polskiego</p> <ul style="list-style-type: none">dlaczego PKWN ogłosił, że działa na podstawie konstytucji marcowej z 1921 r. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">omówić proces tworzenia się polskich formacji wojskowych pod rozkazami ZSRSprzedstawić stosunek ludności cywilnej do berlingowcówwskazać na mapie szlak bojowy 1. Armii Wojska Polskiego	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">przedstawić ustalenia aliantów w sprawie Polski podjęte bez udziału Polakówwyjaśnić cel aresztowania członków AK przez NKWD i Resort Bezpieczeństwa Publicznegowyjaśnić, jakie znaczenie dla przejmowania władzy w Polsce przez komunistów miał proces szesnastu	<p>odpowiedzialności za zniszczenie Warszawy; odpowiedź uzasadnić</p>
III. Świat po 1945 r.					
Powojenna rzeczywistość	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: 17 VII – 2 VIII 1945, 24 X 1945postacie: Józefa Stalina, Harry’ego Trumana, Winstona Churchilla, Clementa Attlee, Benita Mussoliniegopostanowienia konferencji w Poczdamieokoliczności powstania Organizacji Narodów Zjednoczonych	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">datę: 1948 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: program socjalny, emancypacja, aktywizacja zawodowa kobiet, cztery strefy okupacyjne, cztery sektory, obszar rywalizacji, Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej, tymczasowy kształt	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: XI 1945 – X 1946, 10 II 1947postacie: Hermana Göringa, cesarza Hirohitoczłonków stałych Rady Bezpieczeństwa ONZ <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: „cztery D”, denazyfikacja, demilitaryzacja, dekartelizacja, demokratyzacja, Sojusznicza Rada Kontroli, Sojusznicza	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">datę: 1961postacie: Artura Greisera, Rudolfa Hössa, Klausa Barbiego, Adalfa Eichmanna <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: Karta Narodów Zjednoczonych, członkowie założyciele ONZ, Rada	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">postacie: Urho Kekkone, Trygve Lie <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">dlaczego ONZ stała się jedną z głównych aren rywalizacji super mocarstw <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">ocenić politykę Sowietów wobec pokonanych Niemców

	<ul style="list-style-type: none">• przyczyny nieporozumień w obozie aliantów <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: układ sił politycznych, zimna wojna, konferencja w Poczdamie, Organizacja Narodów Zjednoczonych, ściganie i sądzenie zbrodniarzy wojennych, reparacje wojenne <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• omówić przyjęte w Poczdamie decyzje dotyczące Niemiec	<p>zachodniej granicy Polski, Prusy Wschodnie, przesiedlenia ludności</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• scharakteryzować działania aliantów wobec pokonanych Niemiec• pokazać na mapie zmiany terytorialne Niemiec• omówić przesiedlenia ludności po II wojnie światowej oraz wskazać na mapie obszary objęte tą operacją w Europie• wyjaśnić, w jaki sposób II wojna światowa przyczyniła się do zmian w życiu kobiet	<p>Komendantura, Rada Ministrów Spraw Zagranicznych, finał współpracy Wielkiej Trójki, konferencja pokojowa w Paryżu, traktaty pokojowe ze sprzymierzeńcami III Rzeszy, finlandyzacja, Międzynarodowy Trybunał Wojskowy w Norymberdze, Międzynarodowy Trybunał Wojskowy dla Dalekiego Wschodu</p> <ul style="list-style-type: none">• na czym polegał plan „czterech D”, który zamierzano wprowadzić w Niemczech• dlaczego sowieccy prokuratorzy usiłowali dołączyć zbrodnię katyńską do aktu oskarżenia w trakcie działań Międzynarodowego Trybunału Wojskowego w Norymberdze <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić, jakie traktaty pokojowe zostały podpisane w Paryżu w 1947 r.• omówić zmiany terytorialne dotyczące dawnych sprzymierzeńców III Rzeszy• wyjaśnić na czym polegała finlandyzacja	<p>Bezpieczeństwa, Zgromadzenie Ogólne, Rada Społeczno-Gospodarcza, Rada Powiernicza, Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości, Sekretariat, Sekretarza Generalny, członkowie stali Rady Bezpieczeństwa, członkowie niestali Rady Bezpieczeństwa, sankcje ekonomiczne, siły pokojowe, błękitne hełmy, przestrzeganie rozejmu, prawo weta, Powszechna deklaracja praw człowieka, fundamenty prawa międzynarodowego</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• podać przykłady zbrodniarzy wojennych postawionych przed sądem i ukaranych• omówić główne zadania Organizacji Narodów Zjednoczonych	<ul style="list-style-type: none">• ocenić działania i decyzje Międzynarodowego Trybunału Wojskowego w Norymberdze• ocenić, czy powiodło się rozliczenie zbrodni popełnionych podczas II wojny światowej• wyjaśnić, dlaczego zasada głosowania w Radzie Bezpieczeństwa paraliżuje działania ONZ

				<ul style="list-style-type: none">• omówić strukturę organizacyjną ONZ oraz kompetencje poszczególnych organów• wymienić prawa człowieka zawarte w Powszechnej deklaracji praw człowieka• omówić zasady zawarte w Karcie Narodów Zjednoczonych	
Powstanie dwubiegunowej Europy	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: 1948–1952, IX–X 1949• postacie: Winstona Churchilla, George’a Marshalla• okoliczności powstania dwóch państw niemieckich• przyczyny budowy muru berlińskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: żelazna kurtyna, Program Odbudowy Europy, plan Marshalla, Republika Federalna Niemiec, Niemiecka Republika Demokratyczna	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: III 1946, 1947• postać: Harry’ego Trumana <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: przemówienie w Fulton, doktryna Trumana <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• omówić działania USA podjęte w ramach realizacji doktryny Trumana w celu uniemożliwienia komunistom przejęcia władzy w niektórych państwach Europy• przedstawić wpływ planu Marshalla na powojenną Europę	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: 1948, 1948–1949, I 1949, 1955• postać: Konrada Adenauera <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: Europejska Organizacja Współpracy Gospodarczej (OEEC), Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej (RWPG), rurociąg „Przyjaźń”, rubel transferowy, Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego (NATO), sojusz wojskowy, Układ Warszawski, Bizonia, kryzys w Berlinie, most powietrzny, Trizonia, Unia Chrześcijańsko-Demokratyczna (CDU)	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: 1953, 1961, 1963, 1972• postać: Johna F. Kennedy’ego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: powstanie berlińskie, Stasi, mur berliński, Centralna Agencja Wywiadowcza (CIA),• dlaczego słowa Johna F. Kennedy’ego „Jestem berlińczykiem” uważane są za symbol solidarności całego świata zachodniego z obywatelami jedynej enklawy wolności	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: 1954, 1972 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcie: traktaty paryskie z 1954 r., układ o podstawach stosunków między NRD a RFN <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• omówić znaczenie powstania berlińskiego z czerwca 1953 r. dla sytuacji w państwach bliku wschodniego• ocenić skuteczność planu Marshalla w procesie odbudowy Europy Zachodniej po II wojnie światowej

	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, czym – według Churchilla – była żelazna kurtynawskazać na mapie państwa, które po 1945 r. znalazły się w strefie wpływów ZSRS	<ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, dlaczego wszystkie państwa europejskie rządzone przez komunistów zrezygnowały ze skorzystania z planu Marshalla	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, jakie skutki społeczne i gospodarcze miało utworzenie mostu powietrznegowyjaśnić, jak doszło do powstania dwóch państw niemieckich po II wojnie światowejwyjaśnić, jak doszło do powstania Europejskiej Organizacji Współpracy Gospodarczej	<p>położonej we wnętrzu bloku wschodniego</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">ocenić, czy słuszne jest stwierdzenie, że RWPG była narzędziem kontroli gospodarczej ZSRS nad innymi państwami bloku wschodniegoprzedstawić okoliczności i cel budowy muru berlińskiegoscharakteryzować politykę aliantów zachodnich i Sowietów względem Niemiec po 1945 r.	<ul style="list-style-type: none">omówić znaczenie dla świata powstania dwóch wrogich sojuszy wojskowych – NATO i Układu Warszawskiegoocenić słuszność twierdzenia, że powstanie OEEC było impulsem do rozpoczęcia procesu integracji europejskiej
Sowietyzacja państw Europy Środkowo-Wschodniej	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: 1953, 1956, 1968postacie: Józefa Stalina, Nikity Chruszczowacechy państwa totalitarnegokonsekwencje sowietyzacji państw Europy Środkowo-Wschodniejpróby wydostania się spod wpływów sowieckich na Węgrzech i w Czechosłowacji <p>Uczeń rozumie:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">postacie: Josipa Broza-Tito, Imre Nagya, Alexandra Dubčeka, <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: federacja bałkańska, titoizm, komunistyczna Partia Jugosławii, uniformizacja życia politycznego, gospodarczego, kulturalnego,	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: 1947, 1964postacie: Jánosa Kádára, Antonína Novotnego, Gustáva Husáka, Leonida Breżniewa, Nicolae Ceaușescu <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: narada przedstawicieli partii komunistycznych w Szklarskiej Porębie, Kominform, ideologia marksistowsko-leninowska, „takytyka salami”,	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">postacie: Edvarda Beneša, Georgiego Dimitrowa, Ławrentija Berii, Jana Palacha <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcie: Ruch Państw Niezaangażowanych <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">omówić proces sowietyzacji państw	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, na czym polegała różnica między czasami stalinowskimi a okresem zmian w ZSRS i państwach bloku sowieckiego po śmierci dyktatoraporównać losy przywódców: powstania węgierskiego – Imre Nagya i Praskiej Wiosny – Alexandra Dubčeka

	<ul style="list-style-type: none">pojęcia: Biuro Informacyjne Partii Komunistycznych i Robotniczych, wprowadzenie totalitaryzmu, masowe czystki, pokazowe procesy, zjednoczenie ruchu robotniczego, monopartyjność, masowy terror, stalinizm, kolektywizacja rolnictwa, nacjonalizacja przemysłu, ograniczenie własności prywatnej, centralne planowanie, wyśrubowane normy pracy, współzawodnictwo, komunistyczna propaganda, walka o władzę, powstanie węgierskie 1956 r., Praska Wiosna <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wymienić cechy charakterystyczne państw totalitarnych	<p>destalinizacja, XX Zjazd KPZR, referat <i>O kulcie jednostki i jego następstwach</i>, wypaczenia, pacyfikacja, interwencja zbrojna, realizm socjalistyczny (socrealizm)</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">scharakteryzować genezę, przebieg i skutki powstania na Węgrzech w 1956 r.wyjaśnić, dlaczego dążenie do utworzenia federacji bałkańskiej przez Josipa Broza-Tito zostało wrogo przyjęte przez Stalinawyjaśnić, na czym polegał titoizmprzedstawić zarzuty, jakie stawiał Stalinowi Nikita Chruszczow w referacie z 1956 r.	<p>„socjalizm z ludzką twarzą”, interwencja wojsk Układu Warszawskiego, operacja „Dunaj”, samospalenie „gulaszowy socjalizm”, doktryna Breżniewa</p> <ul style="list-style-type: none">konsekwencje dla społeczeństw Węgier i Czechosłowacji wystąpień w 1956 i 1968 r.co było przyczyną udziału wojsk polskich w interwencji w Czechosłowacji w 1968 r. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">scharakteryzować genezę, przebieg i skutki Praskiej Wiosny	<p>Europy Środkowo-Wschodniej</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić stosunek komunistów na Zachodzie do wydarzeń w Czechosłowacji w 1968 r.przedstawić postawy obywateli Czechosłowacji wobec wydarzeń z 1968 r.	<ul style="list-style-type: none">omówić rolę Kominformu we wprowadzaniu totalitaryzmu w państwach bloku wschodniego
Konflikty okresu zimnej wojny i dekolonizacja	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: 1950–1953, 1960, 1965–1975postacie: Kim Ir Sena, Ho Chi Minha, Fidela Castro, Nikity Chruszczowa, Johna F. Kennedy’ego	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">datę: 1962postacie: Lyndona B. Johnsona, Richarda Nixona, Mao Zedonga	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: 1946–1949, 1946–1954, 1958, 1966–1968postacie: Czang Kaj-szeka, Denga Xiaopinga	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: 1947, 1959, 1976postacie: Mahatmy Gandhiego, cesarza Bao Daia, Pol Pota, Idiego Amina	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: państwa postkolonialne, państwa Trzeciego Świata, „rzeźnik z Ugandy”, wojny domowe, Ruch Państw Niezaangażowanych, konferencja

	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: Republika Koreańska, Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna, wojna koreańska, desant morski sił ONZ, 38. równoleżnik – linia demarkacyjna, wojna pozycyjna, wojna w Wietnamie, porozumienie podpisane w Paryżu w 1973 r., dekolonizacja, Rok Afryki <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, jak doszło do powstania dwóch państw koreańskichwyjaśnić, dlaczego rok 1960 nazwano Rokiem Afryki	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: „Tet”, broń chemiczna, Wietkong, masakry, Socjalistyczna Republika Wietnamu, kryzys kubański, pociski balistyczne, blokada morska <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">scharakteryzować przyczyny, przebieg i skutki wojny koreańskiejwyjaśnić przyczyny, przebieg i skutki kryzysu kubańskiegoscharakteryzować przyczyny, przebieg i skutki wojny w Wietnamie w latach 1965–1975wskazać na mapie Afryki państwa, które najwcześniej uzyskały niepodległość	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: wojna domowa w Chinach, Tajwan, Chińska Republika Ludowa, komuny ludowe, Wielki Skok Naprzód, rewolucja kulturalna, Czerwona Gwardia, maoizm, hunwejbini, obozy reedukacji, Liga Niepodległości Wietnamu (Viet Minh), Demokratyczna Republika Wietnamu (DRW), wojna Francji z DRW, Wietnam Południowy, układ w Genewie w 1954 r., francuskie Indochinydłaczego nie powiódł się Wielki Skok Naprzód ogłoszony przez Mao Zedonga <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">omówić przyczyny i skutki wojny domowej w Chinachwyjaśnić założenia Wielkiego Skoku Naprzódprzedstawić przebieg rewolucji kulturalnej w Chinachwyjaśnić przyczyny wojny w Indochinach w latach 1946–1954wymienić postanowienia układu zawartego w Genewie w 1954 r.	<ul style="list-style-type: none">Uczeń rozumie:pojęcia: „pokojowe współistnienie”, dyktatura Fulgencia Batisty, Czerwoni Khmerzy, Indyjski Kongres Narodowy, strategia non-violence, Pendżab, Bengal, hinduizm <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, kiedy pojawiły się szanse na rozwój Chinscharakteryzować reformy, które przeprowadzono w Chinach po 1976 r.scharakteryzować relacje sowiecko-chińskiewskazać na mapie miejsca, w których toczyły się konflikty zbrojne na Dalekim Wschodzie po zakończeniu II wojny światowejwyjaśnić, na czym polegała strategia non-violence zastosowana w Indiachwyjaśnić, dlaczego w państwach	<p>w Bandungu, neokolonializm, zbrodnia w My Lai</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, dlaczego Korea Północna nazywana jest totalitarnym, komunistycznym skansenempodać przykłady zbrodni wojennych popełnionych przez Amerykanów w Wietnamieocenić słuszność twierdzenia, że w 1962 r. świat stanął na krawędzi konfliktu nuklearnegoocenić, czy Idi Amin słusznie jest nazywany „rzeźnikiem z Ugandy”wyjaśnić, na czym polega neokolonializmwymień cele Ruchu Państw Niezaangażowanych
--	---	--	--	--	---

				afrykańskich do władzy często dochodzili dyktatorzy <ul style="list-style-type: none">scharakteryzować skutki dekolonizacji	
Konflikty na Bliskim Wschodzie	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">daty: 1948, 1956postacie: Davida Ben Guriona, Jasira Arafataprzyczyny konfliktu izraelsko-arabskiego Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">pojęcia: Holokaust, Exodus, diaspora, kryzys sueski, siły pokojowe ONZ, terroryzm, Wzgórza Golan, Synaj, islamiści, wojna domowa Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">opisać okoliczności powstania państwa Izraelwskazać na mapie państwa bliskowschodnie, w których po 1945 r. doszło do konfliktów	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">daty: 1948–1949, 1964, 1967postać: Gamala Abdela Nasera Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">pojęcia: Erec Israel, wojna o niepodległość Izraela, tama na Asuanie, Organizacja Wyzwolenia Palestyny, wojna sześciodniowa, Strefa Gazy, Zachodni Brzeg Jordanu Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">przedstawić argumentację środowisk żydowskich na rzecz prawa do utworzenia niepodległego państwa na terenie Palestynywyjaśnić, jakie znaczenie dla sytuacji na Bliskim Wschodzie miało powstanie państwa Izraelscharakteryzować stosunki izraelsko-	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">daty: 1973, 1978, 1979, 1980–1988, 1987–1993, 1990–1991, 2013postacie: Mohammada Rezy Pahlawiego, Ruhollaha Chomeiniego, Saddama Husajna, Anwara as-Sadata, Menachema Begina Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">pojęcia: Jom Kippur, Czarny Wrzesień, embargo, szok naftowy, kryzys energetyczny, pierwsza intifada, porozumienie izraelsko-palestyńskie, porozumienie w Camp David, Autonomia Palestyńska, status Jerozolimy, Państwo Palestyńskie, ajatollah, republika islamska, wojna iracko-irańska, pierwsza wojna w Zatoce Perskiej, operacja „Pustynna burza”, broń chemicznadłaczego kwestia statusu Jerozolimy podsyca spór między Żydami i Palestyńczykami	Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">pojęcia: biała rewolucja, mułlowie, Strażnicy Rewolucji, Kurdowie Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">omówić okoliczności powstania Państwa Palestyńskiegowyjaśnić, jakie znaczenie dla procesu pokojowego na Bliskim Wschodzie miały działania podejmowane przez prezydenta Jimmiego Carterascharakteryzować konflikty izraelsko-arabskiewyjaśnić, w jakich okolicznościach utracił władzę szach Mohammad Reza Pahlawiprzedstawić tzw. problem kurdyjskiwyjaśnić, do jakiego tragicznego wydarzenia doszło	Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">pojęcie: libanizacja Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">rozstrzygnąć, czy słuszne jest stwierdzenie, że do wybuchu pierwszej intifady doprowadziła błędna polityka Izraela względem Palestyńczyków;omówić wpływ nowoczesnej technologii na sposób prowadzenia działań zbrojnych w Zatoce Perskiejwyjaśnić, dlaczego pierwsza wojna w Zatoce Perskiej wywołała tak zdecydowaną reakcję świata zachodniegoocenić postawę i dokonania Anwara as-Sadata i Menachema Begina dla rozwiązania konfliktu izraelsko-arabskiego

		<ul style="list-style-type: none">-palestyńskie po utworzeniu OWP• opisać genezę, przebieg i skutki wojny sześciodniowej	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić, z czego wynikała przewaga militarna Izraela nad państwami arabskimi w trakcie wojny sześciodniowej• omówić postanowienia porozumienia w Camp David• wyjaśnić charakter wystąpień zwanych intifadą• przedstawić przyczyny wybuchu pierwszej intifady	<p>podczas igrzysk olimpijskich w Monachium w 1972 r.</p> <ul style="list-style-type: none">• wskazać na mapie Strefę Gazy, Zachodni Brzeg Jordanu, Wzgórza Golan• omówić wpływ rewolucji islamskiej w Iranie na sytuację w Zatoce Perskiej	
Ku wspólnej Europie	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">• daty: 1949, 1958, 1 listopada 1993• postać: Roberta Schumana Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: Rada Europy, ojcowie zjednoczonej Europy, Europejska Wspólnota Gospodarcza (EWG), Wspólnota Europejska, Unia Europejska (UE), Komisja Europejska, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, referendum• przyczyny integracji europejskiej Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">• wskazać na mapie państwa, które zainicjowały integrację europejską w latach 50.	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">• daty: 1952, 1957• postać: Konrada Adenauera Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: Unia Ekonomiczna Beneluksu, Europejska Wspólnota Węgla i Stali (EWWiS), traktaty rzymskie, Europejska Wspólnota Energii Atomowej (Euratom)• z jakiego powodu doszło do zacieśnienia współpracy Francji z RFN Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">• podać główne płaszczyzny działań Rady Europy	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">• daty: 1960, 1985, 1987, 1992• postać: Alcide'a De Gasperiego• ojców zjednoczonej Europy• etapy integracji europejskiej Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: Europejskie Stowarzyszenie Wspólnego Handlu (EFTA), układ w Schengen, strefa Schengen, Jednolity akt europejski, Rada Europejska, traktat z Maastricht, traktat o utworzeniu Unii Europejskiej, unia walutowa (monetarna), Europejski Bank Centralny• korzyści, które przynosi znalezienie się w strefie Schengen	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">• daty: 1959, 1979, 2002• postać: Józefa Retingera Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: Europejski Trybunał Praw Człowieka, Europejski System Walutowy, Parlament Europejski, euro Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">• przedstawić argumenty, na które powoływały się państwa chcące pozostać poza strefą euro• wymienić najważniejsze instytucje Unii	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">• postacie: François Mitterranda, Margaret Thatcher Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: brytyjski rabat, protokoły dodatkowe, „eurokraci z Brukseli” Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">• rozstrzygnąć, czy słuszne jest stwierdzenie, że podpisanie traktatów rzymskich jest początkiem integracji europejskiej; odpowiedź uzasadnić• rozstrzygnąć, czy słuszne były obawy niektórych państw europejskich przed nadmierną ingerencją Unii

	<ul style="list-style-type: none">• przedstawić, jak doszło do powstania Unii Europejskiej	<ul style="list-style-type: none">• wskazać na mapie państwa założycielskie EWWiS• scharakteryzować główne cele Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">• omówić idee zjednoczeniowe w Europie po II wojnie światowej• omówić rolę Roberta Schumana w procesie integracji europejskiej• omówić proces rozszerzania się Wspólnoty Europejskiej• scharakteryzować główne postanowienia traktatu z Maastricht	<p>Europejskiej i przedstawić ich kompetencje</p> <ul style="list-style-type: none">• omówić proces poszerzania Unii Europejskiej	<p>w sprawy polityki wewnętrznej; odpowiedź uzasadnić</p> <ul style="list-style-type: none">• omówić symbolikę architektury budynku Parlamentu Europejskiego
--	--	--	---	---	--

Przemiany cywilizacyjne na świecie w drugiej połowie XX w.	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">• datę: 1969• postacie: Neila Armstronga, Indiry Gandhi, Margaret Thatcher, Elvisa Presleya	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">• daty: 1957, 1961, 1963• postacie: Jurija Gagarina, Benazir Bhutto, Martina Luthera Kinga• przyczynę wyścigu o podbój kosmosu	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">• daty: 1962–1965, 1973, 1975, 1991, 1994• postacie: Edwina Buzza Aldrina, Isabel Perón, Nelsona Mandeli, papieża Jana XXIII• przyczyny przyznania Pokojowej Nagrody Nobla Martinowi Lutherowi Kingowi i Nelsonowi Mandeli	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">• datę: 1968• postacie: Goldy Meir, Corazon Aquino, papieża Pawła VI• wybitne kobiety w świecie polityki drugiej połowy XX w.	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">• postacie: Malcolma X, patriarchy Atenagorasa I
	Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: trzecia rewolucja przemysłowa, dyskryminacja, globalizacja, motoryzacja, urbanizacja, aglomeracja, imprezy masowe, równouprawnienie kobiet, aborcja, radykalizm, laicyzacja, ekumenizm, ruch kontestacji młodzieżowej, terrorizm, neofaszyzm, organizacje pacyfistyczne,• najważniejsze wyznaczniki trzeciej rewolucji przemysłowej	Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: ruch wyzwolenia kobiet, ruch feministyczny, rasizm, Afroamerykanin, marsz na Waszyngton, The Beatles, The Rolling Stones	Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: apartheid, Afrykański Kongres Narodowy, Włócznia Narodu, Pokojowa Nagroda Nobla, sobór watykański II, reforma w Kościele katolickim (odnowa), misja Sojuz–Apollo, konwencja o zwalczaniu i karaniu zbrodni apartheidu	Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: Studenci na rzecz Demokratycznego Społeczeństwa, rewolta studencka, strajk okupacyjny, bunt studentów w Nanterre, paryska Sorbona, festiwal w Woodstock, subkultura młodzieżowa, hipisi, pacyfizm, „Make love, not war”, komuny, LSD, marihuana, Frakcja Czerwonej Armii (RAF), Czerwone Brygady	Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: Czarne Pantery, Czarni Muzułmanie, Irlandzka Armia Republikańska (IRA), Kraj Basków i Wolność (ETA), Partia Boga (Hezbollah), Bractwo Muzułmańskie, terrorizm indywidualny, terrorizm masowy
	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">• wymienić najważniejsze cechy trzeciej rewolucji przemysłowej• przedstawić pozytywne i negatywne skutki rozwoju motoryzacji w drugiej połowie XX w.	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">• omówić wpływ trzeciej rewolucji przemysłowej na przemiany cywilizacyjne w drugiej połowie XX w.• scharakteryzować proces równouprawnienia kobiet po 1945 r.• omówić wyścig supermocarstw o dominację w kosmosie• wyjaśnić sens słów wypowiedzianych przez Neila Armstronga po	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">• omówić przemiany cywilizacyjne, które nastąpiły w drugiej połowie XX w.• omówić znaczenie telewizji dla przemian cywilizacyjnych• opisać najważniejsze przemiany społeczne drugiej połowy XX w.• wyjaśnić cele ruchu feministycznego w latach 60. i 70.	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: Studenci na rzecz Demokratycznego Społeczeństwa, rewolta studencka, strajk okupacyjny, bunt studentów w Nanterre, paryska Sorbona, festiwal w Woodstock, subkultura młodzieżowa, hipisi, pacyfizm, „Make love, not war”, komuny, LSD, marihuana, Frakcja Czerwonej Armii (RAF), Czerwone Brygady	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">• przedstawić główne reformy soboru watykańskiego II• wyjaśnić na czym polegał fenomen popkulturowy The Beatles• scharakteryzować rozwój terrorizmu w drugiej połowie XX w.• wyjaśnić, jakie konsekwencje dla mieszkańców Irlandii Północnej niesły kolejne ataki IRA• wyjaśnić, czyje wsparcie otrzymywały skrajnie lewicowe organizacje terrorystyczne

		<p>wylądowaniu na Księżycu</p> <ul style="list-style-type: none">• przedstawić postulaty formułowane przez Martina Luthera Kinga• omówić walkę o równouprawnienie czarnoskórych mieszkańców USA	<ul style="list-style-type: none">• omówić politykę apartheidu w Republice Południowej Afryki• scharakteryzować działalność i dokonania Nelsona Mandeli	<p>czarnoskórej młodzieży w USA</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• scharakteryzować rozwój kultury masowej w drugiej połowie XX w.• wyjaśnić na czym polega fenomen popkulturowy <i>Star Treka</i>• omówić przyczyny wystąpień studenckich w 1968 r.• rozstrzygnąć, czy festiwal Woodstock jest słusznie uważany za symbol młodego pokolenia lat 60.; odpowiedź uzasadnić	
--	--	--	--	--	--

IV. Komunistyczna Polska i jej upadek

Polska po zakończeniu II wojny światowej	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">postać: Ryszarda Kaczorowskiegoprzyczyny zmniejszenia się liczby ludności Polski po II wojnie światowej w porównaniu z rokiem 1938miasta o szczególnym znaczeniu historycznym i kulturowym, które znalazły się poza granicami Polski po II wojnie światowej	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">daty: 1944–1946, 1945–1950 Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">pojęcia: wysiedlenia, repatrianci, Kresy, akcja „Wisła”, łemkowie, dipisi, weryfikacja narodowościowa, Ukraińska Powstańcza Armia (UPA)	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">daty: 1945, 1947, 1952postacie: gen. Karola Świerczewskiego, Jana Nowaka-Jeziorańskiego, Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, Jerzego Giedroycia, Witolda Gombrowicza, Czesława Miłosza Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">pojęcie: polsko-sowiecka umowa graniczna Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">ocenić, jaki wpływ na społeczeństwo Polski po II wojnie światowej miało zjawisko przesiedleń i migracji ludnościwyjaśnić tragizm losu przesiedleńców ze Wschoduwyjaśnić cel akcji „Wisła”	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">daty: 1950, 1970postacie: Władysława Raczkiewicza, Augusta Zaleskiego, Kazimierza Wierzyńskiego, Józefa Mackiewicza Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">pojęcia: układ w Zgorzelcu, kryzys władz RP na uchodźstwie, emigracyjne ośrodki kulturowe, Instytut Literacki, miesięcznik „Kultura”, Maisons-Laffitte, Zeszyty Historyczne Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić znaczenie układu w Zgorzelcu z 1950 r. oraz gwarancji udzielonych przez RFN w 1970 r.ocenić następstwa społeczno-gospodarcze zmiany granic państwa polskiego	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">postacie: Władysława Poboga-Malinowskiego, Oskara Haleckiego, Józefa Czapskiego, Zofii i Zygmunta Hertzów Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">pojęcia: Instytut Polski i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie, Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, czemu miało służyć osadnictwo wojskowe na Ziemiach Odzyskanychomówić znaczenie istnienia rządu RP na uchodźstwieomówić znaczenie Instytutu Literackiego i miesięcznika „Kultura” dla polskiej historii i kulturyrozstrzygnąć, czy słuszne jest stwierdzenie, że „Kultura” wpłynęła na zmianę postaw
--	---	--	--	---	--

				<ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić, dlaczego doszło do kryzysu władz RP na uchodźstwie• przedstawić najważniejsze ośrodki życia emigracyjnego Polaków po 1945 r.• podać przykłady działalności emigracyjnej Polaków po 1945 r.	społecznych Polaków; odpowiedź uzasadnić
Kształtowanie się systemu komunistycznego	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: 1944, 1946, VI 1946, 1947, 19 I 1947• postacie: Władysława Gomułki, Stanisława Mikołajczyka, Bolesława Bieruta• pytania zadane społeczeństwu w referendum z 1946 r.• przyczyny sfalszowania wyborów z 1947 r.• wyniki wyborów w 1947 r.• reformy gospodarcze przeprowadzone w latach 1944–1947 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej, Polska Partia Robotnicza, Milicja Obywatelska, reforma rolna, nacjonalizacja przemysłu,	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• postacie: Edwarda Osóbki-Morawskiego, Józefa Cyrankiewicza <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: Polska Partia Socjalistyczna, Stronnictwo Demokratyczne, Stronnictwo Ludowe, Krajowa Rada Narodowa, demokracja ludowa, Państwowe Gospodarstwo Rolne (PGR), terror• dlaczego reforma rolna była pozbawiona sensu ekonomicznego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić znaczenie propagandowe hasła „trzy razy tak”	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: 1947–1949• postać: marszałka Michała Roli-Żymierskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: Biuro Polityczne Komitetu Centralnego PPR, Urząd Bezpieczeństwa (UB), Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego, plan trzyletni, reglamentacja żywności, ruch strajkowy, gospodarka nakazowo-rozdzielcza, Ochotnicza Rezerwa Milicji Obywatelskiej (ORMO), mała konstytucja, prezydent, Rada Państwa, Zjednoczone Stronnictwo Ludowe• rolę, którą pełniło Biuro Polityczne Komitetu Centralnego PPR wobec innych	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: pogrom kielecki, szwadrony śmierci, Główny Zarząd Informacji Wojskowej, sowieccy doradcy, „bitwa o handel”• dlaczego komuniści w pierwszych dwóch latach rządów zrezygnowali z marksistowsko-leninowskiej retoryki i prowadzili ostrożną politykę wobec Kościoła katolickiego• rolę, którą pełnili sowieccy doradcy oddelegowani do pracy w Polsce	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• postacie: Hilarego Minca, Karola Popiela <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• dlaczego pogrom kielecki ułatwił komunistom odwrócenie uwagi Zachodu od sytuacji politycznej w Polsce• czym różniła się demokracja ludowa od prawdziwej demokracji• dlaczego antysemityzm był podsycany przez fakt, że istotną rolę w aparacie władzy odgrywali komuniści pochodzenia żydowskiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• scharakteryzować etapy przekształcania Polski w kraj komunistyczny

	<p>dekret PKWN z 1944 r, gospodarka planowa, referendum ludowe, „trzy razy tak”, wybory do sejmu w 1947 r.</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wymienić pytania, które zadano Polakom w referendum z 1946 r.wymienić założenia reform gospodarczych lat 1944–1947	<ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, jak PSL zalecał głosować w referendum z 1946 r.wyjaśnić, jak doszło do sfalszowania wyników referendum ludowegowyjaśnić, z jakich środowisk wywodzili się funkcjonariusze MOwyjaśnić, dlaczego największe skupiska PGR znalazły się na Ziemiach Zachodnich i Północnych	<p>organów władzy w latach 1945–1947</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">ocenić założenia i realizację reformy rolnejocenić założenia i realizację nacjonalizacji przemysłuprzedstawić założenia planu trzyletniegoomówić kompetencje poszczególnych organów władzy w świetle małej konstytucjiwyjaśnić, czym różniła się MO od ORMOprzedstawić okoliczności, w jakich komuniści przejęli władzę w Polsce	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">omówić stosunek społeczeństwa do wyborów w 1947 r.scharakteryzować działania legalnej opozycji w Polsce w latach 1945–1947wyjaśnić okoliczności, w których doszło do pogromu kieleckiegoscharakteryzować sposoby represjonowania działaczy PSL przed wyborami 1947 r.wyjaśnić, do jakich zmian w polskiej gospodarce doprowadziła „bitwa o handel”ocenić wpływ reform gospodarczych przeprowadzonych w latach 1944–1947 na warunki życia społeczeństwa	<ul style="list-style-type: none">ocenić, czy propaganda oraz nacjonalizacja przemysłu i reforma rolna przyczyniły się do zmian w mentalności Polakówrozstrzygnąć, czy w małej konstytucji znalazły się zapisy świadczące o tym, że Polska będzie krajem komunistycznym, odpowiedź uzasadnić
<p>Polskie podziemie niepodległościowe i opór społeczny</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: I 1945, VI 1945, VII 1945, IX 1945postacie: rotmistrza Witolda Pileckiego, Danuty Siedzikówny „Inki”organizacje podziemia niepodległościowego	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">datę: VIII 1945postacie: płk. Jana Rzepeckiego, gen. Augusta Emila Fieldorfa „Nila”	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">datę: II 1947postacie: mjr. Hieronima Dekutowskiego „Zapory”, mjr. Mariana Bernaciaka „Orlika”, ppłk. Łukasza Cieplińskiego „Pługa”, Stanisława Sojczyńskiego „Warszyca”, mjr. Zygmunta Szendzielarza	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: 1946, 1956, 1963postacie: ppor. Rajmunda Rajsa „Burego”, kpt., Józefa Franczaka „Lalka”, prymasa Augusta Hlonda, prymasa	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">ocenić działalność polskiego podziemia niepodległościowegowyjaśnić, dlaczego działania części polskiego podziemia niepodległościowego budzą kontrowersje

	<ul style="list-style-type: none">• przykłady działań partyzantki antykomunistycznej• przykłady działań komunistów podejmowanych wobec podziemia niepodległościowego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: rozwiązanie AK, proces szesnastu, obława augustowska, Zrzeszenie Wolność i Niezawisłość (WiN) <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić cel i ocenić skutki zorganizowanej przez komunistów obławy augustowskiej• wyjaśnić, czemu miały służyć organizowane przez władze pokazowe procesy	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: Ruch Oporu Armii Krajowej (ROAK), pierwsza amnestia, Narodowe Zjednoczenie Wojskowe (NZW), Stronnictwo Narodowe (SN)• symbolikę pomnika Ofiar Obławy Augustowskiej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• scharakteryzować działalność Zrzeszenia WiN• omówić działania podejmowane przez komunistów wobec podziemia niepodległościowego• scharakteryzować główne organizacje podziemia niepodległościowego po 1945 r.	<p>„Łupaszki”, Stanisława Kasznicy, Bolesława Piaseckiego</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: ONR-Falanga, Stowarzyszenie PAX, ruch katolików społecznie postępowych, antykomunistyczna partyzantka, Korpus Bezpieczeństwa Wewnętrznego (KBW), druga amnestia <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• podać przykłady działania partyzantki antykomunistycznej• scharakteryzować działania podziemia narodowego• wyjaśnić cel powstania Stowarzyszenia PAX	<p>Stefana Wyszyńskiego, Jerzego Turowicza</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: demonstracje uliczne, strajk dokerów, kolportaż, „Tygodnik Powszechny”, „Znak”, wypowiedzenie konkordatu <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• omówić przejawy oporu społecznego w latach 1945–1956• przedstawić stosunek hierarchów Kościoła katolickiego w Polsce do komunistów w pierwszych latach sprawowania przez nich władzy	<ul style="list-style-type: none">• rozstrzygnąć, czy słusznie Danuta Siedzikówna „Inka” jest uznawana za jeden z symboli polskiego podziemia niepodległościowego• wyjaśnić, w jaki sposób jest obecnie pojmowany termin „żołnierze wyklęci”• rozstrzygnąć, czy polityka i kultura masowa wpłynęła na postrzeganie „żołnierzy wyklętych”; uzasadnić odpowiedź
Czasy stalinowskie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: 1948, 1952• postacie: Władysława Gomułki, Bolesława Bieruta, prymasa Stefana Wyszyńskiego• okoliczności powstania PZPR• zmiany polityczne, społeczne i gospodarcze w państwie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• postacie: Jakuba Bermana, Hilarego Minca, Józefa Cyrankiewicza <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: odchylenia prawicowo-nacjonalistyczne,	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: 1948, 1950–1955• postacie: Aleksandra Zawadzkiego, Wincentego Pstrowskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: Związek Młodzieży Polskiej (ZMP), Komsomoł, Centralna Rada Związków	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: 1950, 1953• postacie: Konstantego Rokossowskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: V Światowy Festiwal Młodzieży i Studentów, sowietyzacja państwa,	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• postacie: Aleksandra Kobzdeja, biskupa Czesława Kaczmarka <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• ocenić społeczne konsekwencje planu sześcioletniego

	<p>polskim w okresie stalinowskim</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: Polska Zjednoczona Partia Robotnicza, Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, Rada Państwa, Front Narodowy <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić, jak doszło do powstania PZPR• wymienić główne zasady ustrojowe PRL	<p>Kominform, „gomułkowszczyzna”, kongres zjednoczeniowy, Polska Partia Socjalistyczna, Polska Partia Robotnicza, monopolistyczne rządy, Stronnikstwo Demokratyczne, Zjednoczone Stronnikstwo Ludowe</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić przyczyny oskarżenia i aresztowania Władysława Gomułki• omówić zmiany w organizacji władz państwowych, które wprowadziła konstytucja z 1952 r.• wyjaśnić, jakie zadanie miał pełnić Front Narodowy	<p>Zawodowych (CRZZ), plan sześcioletni, „budowa podstaw socjalizmu”, kombinat metalurgiczny, Nowa Huta, współzawodnictwo pracy, Powszechna Organizacja Służba Polsce (SP), junacy, Narodowa Pożyczka Rozwoju Sił Polski, industrializacja, realizm socjalistyczny, socrealizm, awans społeczny, migracja ze wsi do miast, bezpłatne szkolnictwo, masowa wymiana kadr, propaganda, obowiązkowe dostawy produktów rolnych, kułacy, kolektywizacja rolnictwa, spółdzielnie produkcyjne</p> <ul style="list-style-type: none">• z jakimi korzyściami wiązało się przystąpienie do ZMP <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić, z jakimi konsekwencjami musiały się liczyć osoby, które nie wstąpiły do ZMP• wymienić założenia planu sześcioletniego• wyjaśnić cel budowy kombinatu hutniczego w Nowej Hucie• wymienić i pokazać na mapie najważniejsze inwestycje planu sześcioletniego	<p>ideologizacja, nomenklatura, sklepy za żółtymi firankami, reforma walutowa, porozumienie między episkopatem a rządem, ruch tzw. księży „patriotów”, Caritas, <i>Non possumus!</i>, list protestacyjny, ślubowanie na wierność PRL, odosobnienie, Jasnogórskie Śluby Narodu Polskiego, Wielka Nowenna Tysiąclecia</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• omówić rolę marszałka Konstantego Rokossowskiego w sowietyzacji Polski• wyjaśnić działanie systemu nomenklatury• scharakteryzować politykę władz państwowych wobec Kościoła w czasach stalinowskich• wyjaśnić, jak doszło do powstania i jakie cele realizował ruch	<ul style="list-style-type: none">• wymienić główne cechy socrealizmu w sztuce• podać przykłady socrealizmu w malarstwie i architekturze• wyjaśnić rolę propagandy w okresie stalinowskim• ocenić efekty kolektywizacji rolnictwa• rozstrzygnąć, czy Polska w czasach stalinowskich była państwem totalitarnym• wyjaśnić, dlaczego aresztowano biskupa Czesława Kaczmarka
--	--	---	--	---	--

			<ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, w jakim celu utworzono Powszechną Organizację Służba Polsce	<p>tzw. księży „patriotów”</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić okoliczności wystosowania przez prymasa listu protestacyjnego <i>Non possumus!</i>wymienić główne zarzuty, które Kościół sformułował wobec władz komunistycznychwskazać na mapie miejsca odosobnienia prymasa Stefana Wyszyńskiegowyjaśnić na jakich zasadach przeprowadzono reformę walutową	
Polski Październik i czasy gomułkowskie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: 1953, 1956, 1968postacie: Władysława Gomułki, Nikity Chruszczowa, Józefa Cyrankiewicza, prymasa Stefana Wyszyńskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: Zakłady Przemysłu Metalowego im. Józefa Stalina w Poznaniu, demonstracja, poznański Czerwiec, polski Październik 56, Marzec’68	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: 28–29 VI 1956, X 1956postacie: Edwarda Ochaba, Adama Michnika <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: treści socjalne i ekonomiczne, hasła antykomunistyczne i antysowieckie, Komitet Wojewódzki PZPR, Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego,	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: X 1957, 1965, 1966postacie: Józefa Światły, Mieczysława Mocząra <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: Radio Wolna Europa, audycja <i>Za kulisami partii i bezpieki</i>, natolińczycy, puławianie, „Po prostu”, odwilż, liberalizacja polityki, ograniczenie władzy aparatu bezpieczeństwa, rehabilitacje, odejście od socrealizmu, wznowienie akcji przesiedleńczej, przerwanie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">postacie: Kazimierza Dejmka, Gustawa Holoubka <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: Milenium Chrztu Polski, Tysiąclecie Państwa Polskiego, wycofanie pozwoleń na budowę nowych kościołów, zamieszki w Nowej Hucie, likwidacja nauki religii w szkołach, list biskupów polskich do	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">postać: biskupa Bolesława Kominka <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">scharakteryzować przejawy odwilży popaździernikowejwyjaśnić, jakie wydarzenie jest symbolem końca okresu odwilżyocenić budownictwo mieszkaniowe pod koniec rządów Gomułki

	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić przyczyny niezadowolenia poznańskich robotników w 1956 r.• wymienić postulaty studentów sformułowane w marcu 1968 r.	<p>Międzynarodowe Targi Poznańskie, pokazowe procesy, VIII Plenum KC PZPR, społeczne protesty, wiece, rady robotnicze, kolumny pancerne</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić, jak władze rozprawiły się z uczestnikami poznańskiego Czerwca 1956 r.• wyjaśnić, z czego mogła wynikać początkowa popularność rządów Władysława Gomułki• podać argumenty, którymi strona polska przekonała delegację sowiecką z Nikitą Chruszczowem do powstrzymania ZSRS przed zbrojną interwencją	<p>kolektywizacji rolnictwa, likwidacja „Po prostu”, koniec odwilży</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić, dlaczego audycje Józefa Światły były dla komunistów w Polsce bardzo niebezpieczne• scharakteryzować politykę władz po śmierci Józefa Stalina• scharakteryzować cele dwóch frakcji w PZPR w 1956 r.	<p>biskupów niemieckich, bunt młodzieży, „komandosi”, zdjęcie z afisza <i>Dziadów</i> Mickiewicza, wiec na Uniwersytecie Warszawskim, bojówki aktywistów PZPR, „partyzanci”, kampania antysemicka, emigracja, syjoniści, pacyfikacja środowiska akademickiego, czystka na wyższych uczelniach, wydarzenia marcowe, siermiężny socjalizm</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić, dlaczego władze komunistyczne w czasie obchodów Milenium chrztu Polski utrudniały praktyki religijne• wskazać pozytywne i negatywne strony programu „Tysiąc szkół na tysiąclecie”• wyjaśnić, dlaczego list biskupów polskich do biskupów niemieckich wywołał tak ostrą reakcję władz komunistycznych• wyjaśnić, w jaki sposób spektakl	<ul style="list-style-type: none">• wskazać na mapie miasta, w których doszło do rozruchów studenckich w 1968 r.
--	---	--	---	--	--

				<p><i>Dziady</i> mógł zagrażać komunistom</p> <ul style="list-style-type: none">• przedstawić główne postulaty studentów w 1968 r.• wyjaśnić, jakie konsekwencje miała nagonka antyżydowska zorganizowana przez komunistów w 1968 r.	
Polska w latach 70.	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: XII 1970, VI 1976, 16 X 1978• postacie: Władysława Gomułki, Edwarda Gierka, Jacka Kuronia, kardynała Karola Wojtyły – papieża Jan Pawła II, prymasa Stefana Wyszyńskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: podwyżka cen żywności, Stocznia Gdańska im. Lenina, Czerwiec 1976 r., strajk robotników w Radomiu, Ursusie, Płocku, ścieżki zdrowia, sprzedaż na kartki, podwyżki ukryte, pontyfikat, konklawe <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić przyczyny wydarzeń na Wybrzeżu w grudniu 1970 r.	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: IX 1976, VI 1979• postać: Zbigniewa Godlewskiego (Janka Wiśniewskiego) <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: strajk „czarny czwartek”, <i>Ballada o Janku Wiśniewskim</i>, strajk kobiet, budowa „drugiej Polski”, Fiat 126p, „warchoły”, manewr gospodarczy, spirala zadłużeń, Komitet Obrony Robotników (KOR), infiltracja, podsłuchy, Zmotoryzowane Odwody Milicji Obywatelskiej (ZOMO), pierwsza pielgrzymka Jana Pawła II do kraju	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: XII 1970, II 1976• postacie: Willy’ego Brandta, Józefa Cyrankiewicza, Mieczysława Moczara, Piotra Jaroszewicza <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: układ z RFN potwierdzający zachodnią granicę PRL, Port Północny, Huta Katowice, odbudowa Zamku Królewskiego w Warszawie, kredyty z Zachodu, propaganda sukcesu, reforma administracyjna, likwidacja powiatów, przybliżenie urzędu do obywatela, Dworzec Centralny, Trasa Łazienkowska, nowelizacja konstytucji z 1976 r., PZPR „przewodnią siłą społeczną w budowie socjalizmu”, „umacnianie przyjaźni z ZSRS”	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• datę: III 1977• postacie: Stanisława Kociołka, Antoniego Macierewicza, Mirosława Chojeckiego, Stanisława Pyjasa, Andrzeja Czumy, Leszka Moczulskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: Niezależna Oficyna Wydawnicza NOWA, Akt końcowy Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (KBWE), rewizje, pobicia przez nieznaną sprawców, Studencki Komitet Solidarności (SKS), Ruch Obrony Praw Człowieka	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• postać: biskupa Franciszka Macharskiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• przedstawić, w jaki sposób w kulturze masowej prezentowane są wydarzenia z grudnia 1970 r.• omówić znaczenie wyboru Karola Wojtyły na papieża dla sytuacji polityczno-społecznej w PRL• wyjaśnić, jakie różnice między pamięcią społeczną a prawdą historyczną dotyczą dekady Gierka• ocenić, z czego wynikają różnice w postrzeganiu dekady lat 70.

	<ul style="list-style-type: none">przedstawić przyczyny i konsekwencje strajków robotniczych w Ursusie, Radomiu i Płocku w 1976 r.	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, dlaczego władze komunistyczne nie podawały do wiadomości publicznej tożsamości ofiar zajęć na Wybrzeżuwymienić i pokazać na mapie najważniejsze inwestycje gospodarcze dekady Gierkaomówić symptomy otwierania się Polski na Zachód w czasach gierkowskichwskazać na mapie miejsca wystąpień robotniczych w 1970 r. i strajków w 1976 r.wymienić działania, które podejmował KOR	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">scharakteryzować przemiany gospodarcze w Polsce epoki Gierkawymienić decyzje podejmowane przez ekipę Gierka w celu zjednania chłopów, Kościoła katolickiego i środowiska inteligenckiegowyjaśnić cele i konsekwencje przeprowadzenia reformy administracyjnej w 1976 r.	<p>i Obywatela (ROPCIO), Komitet Samoobrony Społecznej „KOR”, Wolne Związki Zawodowe (WZZ), Ruch Młodej Polski, Konfederacja Polski Niepodległej (KPN)</p> <ul style="list-style-type: none">dlaczego Gomułka był przekonany, że sukces podpisania układu z RFN w 1970 r. zrekompensuje obywatelom decyzję o podwyżce cen żywności Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić genezę i następstwa kryzysów społecznych w latach 70.omówić rozwój struktur opozycji w latach 1976–1979wyjaśnić, dlaczego pierwsza pielgrzymka papieża Jana Pawła II do kraju była psychologicznym przełomem dla milionów Polaków	
Rewolucja „Solidarności” (1980–1981)	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">daty: VIII 1980, VIII–IX 1980	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">datę: XI 1980postać: Mieczysława Jagielskiego	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">daty: III 1981, IX i X 1981	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">datę: X 1981postacie: marszałka Wiktora Kulikowa,	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">scharakteryzować sylwetki czołowych działaczy „Solidarności”

	<ul style="list-style-type: none">postacie: Anny Walentynowicz, Lecha Wałęsy, Tadeusza Mazowieckiego, Bronisława Geremkamiejsca strajków robotniczych w 1980 r.przywódców ruchu strajkowego w 1980 r.okoliczności powstania NSZZ „Solidarność” <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: strajki, sprawy płacowe, strajk okupacyjny w Stoczni Gdańskiej im. Lenina, Międzyzakładowy Komitet Strajkowy (MKZ), lista 21 postulatów, porozumienia sierpniowe, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić przyczyny i następstwa strajków w 1980 r.podać postulaty Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego w Gdańsku	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: protest lubelski, społeczny ruch protestu o charakterze narodowowyzwoleńczym, statut „Solidarność”, strajk ostrzegawczy, rejestracja <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">omówić skalę protestów i żądania robotników latem 1980 r.podać główne ustalenia porozumień sierpniowychwskazać na mapie miasta, w których podpisano porozumienia sierpniowe w 1980 r.wyjaśnić, dlaczego doszło do sporu o rejestrację „Solidarność”	<ul style="list-style-type: none">postacie: Bogdana Borusewicz, Jana Rulewskiego, Michała Bartoszcze, Aliny Pieńkowskiej, Henryki Krzywonos <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: kryzys bydgoski, strajk generalny, NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”, Niezależne Zrzeszenie Studentów (NZS) <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, jak doszło do kryzysu bydgoskiego w 1981 r.wyjaśnić wpływ „Solidarność” na przemiany społeczno-polityczne w Polscewyjaśnić, dlaczego I Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” można uznać za bezprecedensowy w dziejach PRL	<p>Stanisława Kani, Mieczysława Rakowskiego, gen. Wojciecha Jaruzelskiego, prymasa Józefa Glempa</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: pomnik Poległych Stoczniovców, <i>Lacrimosa</i>, manewry wojsk Układu Warszawskiego „Sojuz ’81”, „Zapad ’81”, solidarnościowa rewolucja, I Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”, mediator, program Samorządnej Rzeczypospolitej, Pośłanie do ludzi pracy Europy Wschodniej, hala Olivia, działania agenturalne, tajni współpracownicy, propaganda kłeski, wojskowe Terenowe Grupy Operacyjne <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, jak doszło do zmian na	<ul style="list-style-type: none">omówić rolę religii i Kościoła katolickiego w pierwszych latach działania „Solidarność”wyjaśnić, dlaczego odsłonięcie pomnika Poległych Stoczniovców 1970 było istotnym momentem w dziejach bloku wschodniegowyjaśnić, czy ZSRS deklarował wystąpienie wojsk do Polski w celu dokonania bezpośredniej interwencji zbrojnejomówić rolę kobiet w czasie wydarzeń na Wybrzeżu w 1980 r.
--	---	--	---	---	---

				<p>stanowisku I sekretarza KC PZPR we wrześniu 1980 r. oraz w X 1981 r.</p> <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić, jaką rolę miały odegrać manewry wojsk Układu Warszawskiego zorganizowane na terenie Polski w 1981 r.• scharakteryzować politykę władz PRL wobec „Solidarności”	
Stan wojenny (1981–1983)	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: 13 XII 1981 – 22 VII 1983• postacie: gen. Wojciecha Jaruzelskiego, Ronalda Reagana, Lecha Wałęsy <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: internowanie, transportery opancerzone, przepustki, godzina policyjna, Teleranek, cenzura korespondencji, rozpatrywanie spraw przez sądy w trybie doraźnym, zawieszenie działalności organizacji, wyłączenie telefonów, kontrola rozmów telefonicznych, zmilitaryzowanie zakładów pracy, Wojskowa Rada	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• datę: 16 XII 1981• postać: gen. Czesława Kiszczaka <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: dekret, Rada Państwa, strajk okupacyjny, Kopalnia Węgla Kamiennego „Wujek”, pacyfikacja, największa zbrodnia stanu wojennego, demonstracje uliczne <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• scharakteryzować sytuację działaczy NSZZ „Solidarność” w związku	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: IV 1982, X 1982, 1983• postacie: Zbigniewa Bujaka, Danuty Wałęsowej, Bogdana Cywińskiego, Kornela Morawieckiego, Jana Dobraczyńskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: Tymczasowa Komisja Koordynacyjna (TKK) NSZZ „Solidarność”, Solidarność Walcząca (SW), Patriotyczny Ruch Odrodzenia Narodowego (PRON), delegalizacja, Międzynarodowa Organizacja Pracy, wsparcie finansowe, Pokojowa Nagroda Nobla	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: X 1982, VI 1983, 1984• postacie: księdza Jerzego Popiełuszki, prymasa Józefa Glempa <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: druga pielgrzymka Jana Pawła II do Polski, Prymasowski Komitet Pomocy Osobom Pozbawionym Wolności i ich Rodzinom, zniesienie stanu wojennego, podwyżka cen, kolejki, infiltracja, niedobory rynkowe	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• postać: Emila Barchańskiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• ocenić międzynarodową reakcję na ogłoszenie w Polsce stanu wojennego• ocenić znaczenie Kościoła katolickiego w życiu Polaków po wprowadzeniu stanu wojennego• wyjaśnić, jak Polacy oceniają decyzję o wprowadzeniu stanu wojennego oraz jak ich ocena zmienia się wraz z upływem czasu• wyjaśnić, jakie znaczenie dla „Solidarności” miało

	<p>Ocalenie Narodowego (WRON), sankcje gospodarcze</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• omówić okoliczności wprowadzenia stanu wojennego• wymienić zmiany w życiu społecznym, gospodarczym i politycznym związane z wprowadzeniem stanu wojennego	<p>z wprowadzeniem stanu wojennego</p> <ul style="list-style-type: none">• przedstawić przyczyny, które według Wojciecha Jaruzelskiego doprowadziły do wprowadzenia w Polsce stanu wojennego• wskazać na mapie miejsca internowania przedstawicieli opozycji• przedstawić postulaty górników z KWK „Wujek”• wyjaśnić, jak doszło do pacyfikacji strajku w KWK „Wujek”	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• omówić formy oporu przeciw stanowi wojennemu• omówić politykę komunistów wobec opozycji po wprowadzeniu stanu wojennego• scharakteryzować konspiracyjną działalność w czasie stanu wojennego• wyjaśnić, w jakim celu utworzono PRON• wyjaśnić, dlaczego Lech Wałęsa nie pojechał do Oslo, aby osobiście odebrać Pokojową Nagrodę Nobla	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• omówić problemy gospodarcze w latach 1981–1983• wyjaśnić, dlaczego działalność księdza Jerzego Popiełuszki była uznawana przez komunistów za niebezpieczną• rozstrzygnąć, czy został zrealizowany główny cel PRON	<p>przyznanie Pokojowej Nagrody Nobla Lechowi Wałęsie</p>
<p>Przełom polityczny 1989 r.</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: 6 II – 5 IV 1989, 4 VI 1989• postacie: Michaiła Gorbaczowa, Tadeusza Mazowieckiego, Wojciecha Jaruzelskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: obrady Okrągłego Stołu, negocjacje, wybory czerwcowe 1989 r., pierwszy niekomunistyczny premier, sejm „kontraktowy”, reforma Balcerowicza	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• postać: Leszka Balcerowicza <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: pierestrojka, nowa ordynacja wyborcza, Komitet Obywatelski „Solidarność”, wizualna dominacja, senat <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• podać przyczyny strajków w 1988 r.	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: VII 1986, XI 1987, 1988• postacie: Mieczysława Rakowskiego, gen. Czesława Kiszczaka <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: amnestia dla więźniów politycznych, drugi etap reformy gospodarczej, referendum, międzynarodowa izolacja, Rada Konsultacyjna przy przewodniczącym Rady Państwa, żądania ponownej legalizacji NSZZ „Solidarność”, poufne rozmowy rządzących	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: VII 1989, VIII 1989, XII 1989, 1990• postać: Lecha Kaczyńskiego, Andrzeja Wajdy, Tomasza Sarneckiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: demontaż systemu komunistycznego, prezydent z łaski „Solidarności”, koalicja „Solidarności” z ZSL	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• postacie: Jane Fondy, Steviego Wondera <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić, dlaczego porozumienia Okrągłego Stołu do dziś budzą kontrowersje wśród części społeczeństwa polskiego• wyjaśnić, dlaczego plakat Tomasza Sarneckiego uznano za jeden z symboli wyborów czerwcowych 1989 r.

	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• omówić przyczyny i skutki obrad Okrągłego Stołu• wymienić główne ustalenia obrad Okrągłego Stołu	<ul style="list-style-type: none">• scharakteryzować ordynację wyborczą z kwietnia 1989 r.• scharakteryzować kampanię wyborczą i przebieg wyborów czerwcowych w 1989 r.• przedstawić wpływ wyborów czerwcowych na upadek komunizmu w Polsce• wyjaśnić, jak doszło do powstania rządu Tadeusza Mazowieckiego	<p>komunistów z opozycją solidarnościową, uwłaszczenie nomenklatury, rozmowy w Magdalence</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• scharakteryzować pierwsze symptomy liberalizacji polityki państwa• omówić wyniki wyborów do sejmu „kontraktowego”	<p>i SD, transformacja ustrojowa, nowelizacja konstytucji, Rzeczpospolita Polska, ustawa o reformie samorządowej, radykalna reforma gospodarcza, Międzynarodowy Fundusz Walutowy, odtworzenie gospodarki rynkowej, terapia szokowa, spadek realnych dochodów, bankructwa zakładów pracy, prywatyzacja, wzrost bezrobocia, spadek wartości pieniądza, modernizacja gospodarki, likwidacja PZPR</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• wymienić zmiany w konstytucji wprowadzone na mocy jej nowelizacji w 1989 r.• omówić pierwsze reformy rządu Mazowieckiego	<ul style="list-style-type: none">• rozstrzygnąć, czy wybór generała Wojciecha Jaruzelskiego na prezydenta PRL wzmacniał czy osłabiał wpływy komunistów w kraju; odpowiedź uzasadnić• ocenić wpływ obrad Okrągłego Stołu na losy Polski• ocenić gospodarcze i społeczne konsekwencje planu Balcerowicza• scharakteryzować realia życia codziennego w PRL lat. 80.
--	--	--	---	--	--

				<p>i ocenić ich skutki dla państwa</p> <ul style="list-style-type: none">wymienić kompetencje prezydenta PRLwyjaśnić, jak doszło do wyboru generała Wojciecha Jaruzelskiego na prezydenta	
Kultura i sport w epoce PRL	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">datę: 1980postacie: Tadeusza Różewicza, Wisławy Szymborskiej, Zbigniewa Herberta, Witolda Gombrowicza, Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, Czesława Miłosza, Andrzeja Wajdy, Romana Polańskiego, Janusza Gajosa, Jerzego Skolimowskiego, Krystyny Jandy, Daniela Olbrychskiego, Kazimierza Deyny, Kazimierza Górskiego, Ireny Szewińskiej, Władysława Kozakiewicza <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: Literacka Nagroda Nobla, drugi obieg	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">datę: 1964postacie: Antoniego Słonimskiego, Marka Hłaski, Sławomira Mrożka, Stefana Kisielewskiego, Jerzego Andrzejewskiego, Jerzego Hoffmana <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: mecenat państwa, cenzura, list otwarty, List 34, „Kultura”, Związek Literatów Polskich, Telewizja Polska (TVP), treści propagandowe <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">przedstawić postulaty zawarte w Liście 34wymienić wybitnych przedstawicieli polskiej literatury w okresie PRL	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">datę: 1956postacie: Kazimierza Brandysa, Jarosława Iwaszkiewicza, Tadeusza Konwickiego, Jerzego Kawalerowicza, Andrzeja Munka, Wojciecha Jerzego Hasa, Sylwestra Chęcińskiego, Stanisława Barei, Aleksandra Forda, Andrzeja Żuławskiego, Krzysztofa Zanussiego, Krzysztofa Kieślowskiego, Juliusza Machulskiego, Agnieszki Holland, Maryli Rodowicz, Wojciecha Młynarskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: polska szkoła filmowa, Złota Palma w Cannes, Złoty Lew w Wenecji, Lwy Gdańskie, nominacja do Oscara, kino moralnego niepokoju, nonkonformizm	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: 1974, 1976postacie: Marka Nowakowskiego, Tadeusza Kantora, Jerzego Grotowskiego, Krzysztofa Pendereckiego, Krzysztofa Komedy, Adama Makowicza, Tomasza Stańki, Zbigniewa Namysłowskiego, Huberta Wagnera, Włodzimierza Lubańskiego, Jerzego Pawłowskiego, Witolda Woydy, Władysława Komara, Jacka Wszoły, Feliksa Słomki, Jerzego Kulej, Wojciecha Fortuny	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">postacie: Eryka Lipińskiego, Andrzeja Pągowskiego, Henryka Tomaszewskiego, Waldemara Świerzeżo, Marka Grechuty, Zbigniewa Wodeckiego, Ewy Demarczyk, Jerzego Radziwiłłowicza, Antoniego Piechniczka <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: polska szkoła plakatu, Festiwal Piosenki Żołnierskiej w Kołobrzegu, Festiwal Piosenki Radzieckiej w Zielonej Górze <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, czym dla młodych ludzi był festiwal w Jarociniewyjaśnić, dlaczego władze PRL godziły się na rozwój

	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wymienić Polaków, którzy otrzymali Literacką Nagrodę Noblapodać przykłady filmów wyreżyserowanych przez Andrzeja Wajdę w okresie PRLwymienić najbardziej liczące się dziedziny sportu w okresie PRL	<p>oraz podać przykłady ich twórczości</p> <ul style="list-style-type: none">podać przykłady złotych medalistów olimpijskich w okresie PRLwyjaśnić, jak władze, a jak publiczność interpretowały tzw. gest Kozakiewiczaprzedstawić najważniejsze dokonania w dziedzinie kultury w okresie PRL	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">przedstawić wpływ państwa na kulturę w okresie PRLwymienić dziedziny, w których polscy twórcy osiągnęli sukcesy poza granicami krajupodać przykłady polskich komedii filmowych realizowanych w PRL oraz wymienić ich twórcówpodać dominujące wątki w tematyce filmów realizowanych w latach 50. i 60. oraz przykłady ich realizacjipodać przykłady filmów nurtu kina moralnego niepokoju oraz ich twórców	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: Teatr Cricot 2, Teatr Laboratorium, seriale telewizyjne, Festiwal Polskiej Piosenki w Opolu, Międzynarodowy festiwal Piosenki w Sopocie, Jazz Jamboree, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Współczesnej „Warszawska Jesień”, festiwal w Jarocinie – Ogólnopolski Przegląd Muzyki Młodej Generacji, igrzyska olimpijskie w Monachium, igrzyska olimpijskie w Montrealu, igrzyska olimpijskie w Moskwie, zimowe igrzyska olimpijskie w Sapporo, gest Kozakiewicza <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">omówić rozwój teatru awangardowego w PRLprzedstawić najważniejsze dokonania	<p>nurtów awangardowych i alternatywnych</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, na czym polegał ponadczasowy fenomen kulturowy serialu <i>Czterej pancerni i pies</i>wyjaśnić, na czym polegał fenomen popularności filmu <i>Potop</i>wyjaśnić, dlaczego sfilmowanie <i>Ogniem i mieczem</i> nie było możliwe w PRLwyjaśnić, dlaczego rok 1956 był przełomem w rozwoju polskiej kultury w okresie PRLwymienić zespoły muzyczne z okresu PRL: big-beatowe, rockandrollowe, rockowe
--	--	---	--	---	--

				<p>w dziedzinie sportu w okresie PRL</p> <ul style="list-style-type: none">• wytłumaczyć, jaką rolę w czasach PRL odgrywał sport• wymienić dziedziny, w których polscy twórcy osiągnęli sukcesy poza granicami kraju• omówić rozwój kultury masowej w okresie PRL	
V. Polska i świat w XX–XXI w.					

Jesień Narodów i rozpad ZSRS	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: 1989, 1990, 1991• postacie: Leonida Breżniewa, Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: Jesień Narodów, zjednoczenie Niemiec, likwidacja ZSRS, Układ Warszawski, Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• wskazać na mapie państwa, do których odnosi się termin Jesień Narodów	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: 1985, 1986• postać: Borysa Jelcyna <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: détente, epoka zastoju, interwencja zbrojna, pierestrojka, katastrofa w elektrowni jądrowej w Czarnobylu <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• scharakteryzować politykę pieriestrojki i jej wpływ na sytuację wewnętrzną, międzynarodową i społeczno-gospodarczą w ZSRS• wyjaśnić, z czego mógł wynikać stosunek części Rosjan do reform Gorbaczowa• scharakteryzować międzynarodową politykę administracji Ronalda Reagana	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: VI 1989, XI 1989, XII 1989, X 1990• postacie: Károlya Grósza, Józsefa Antalla, Václava Havla, Nicolae Ceaușescu, Teodora Žiwkova, Helmuta Kohla <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: zburzenie muru berlińskiego, konferencja 2+4, kanclerz, dążenia niepodległościowe, Memento Park, Trójkątny Stół, Karta 77, aksamitna rewolucja, Forum Obywatelskie, całkowicie demokratyczne wybory, antagonizm czesko-słowacki, „wojna o myśl”, republika federacyjna, przewrót, parodia procesu sądowego, zwycięstwo postkomunistów <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• omówić proces zjednoczenia Niemiec• scharakteryzować proces upadku komunizmu na Węgrzech• omówić znaczenie Karty 77 dla demokratycznych przemian w Czechosłowacji• omówić proces upadku komunizmu w Rumunii	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• daty: XII 1991, I 1993• postacie: Giennadija Janajewa, Aleksandra Łukaszenki <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">• pojęcia: aksamitny rozwój, zamach stanu, Komitet Stanu Wyjątkowego, pucz Janajewa, Wspólnota Niepodległych Państw, symboliczny koniec zimnej wojny, dążenia separatystyczne, autorytarny reżim, korupcja, oligarchowie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• omówić, jak doszło do rozpadu Czechosłowacji• podać czynniki, które zdecydowały o porażce puczu Janajewa• scharakteryzować proces likwidacji ZSRS• wyjaśnić wpływ Jesieni Narodów na sytuację w Europie Środkowo-Wschodniej	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">• postacie: Iona Iliescu, Żelu Żelewa, Krzysztofa Skubiszewskiego, Davida Černego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić, jak doszło do zwycięstwa ugrupowań postkomunistycznych w Rumunii i Bułgarii• przedstawić drogę Ukrainy, Białorusi i państw bałtyckich do niepodległości• porównać proces upadku komunizmu w poszczególnych krajach Europy Środkowo-Wschodniej
-------------------------------------	--	--	---	--	---

				<ul style="list-style-type: none">omówić cel utworzenia Memento Park w Budapeszcieomówić znaczenie dla świata upadku muru berlińskiego	
Współczesne konflikty zbrojne i zagrożenia dla świata	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: 11 IX 2001, II 2022postacie: Osamy bin Ladena, Władimira Putina <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: rozpad Jugosławii, atak terrorystyczny na World Trade Center, Al-Kaida, agresja Rosji na Ukrainę <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">podać przyczyny rozpadu Jugosławiipodać przyczyny ataku na WTC	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: VI 1991, 1992–1995postać: Josipa Broza-Tito <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: proklamacja niepodległości Słowenii i Chorwacji, wojna domowa w Bośni i Hercegowinie, czystki etniczne, konflikty etniczne, konflikt o Kosowo <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">przedstawić proces rozpadu Jugosławiirozstrzygnąć, czy masakry dokonywane w trakcie wojny w byłej Jugosławii można uznać za zbrodnie przeciwko ludzkościprzedstawić los ludności cywilnej podczas wojny w byłej Jugosławii	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: VI 1989, 2 001–2021, 2014postać: Denga Xiaopinga, Wiktora Janukowycza <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: masakra na placu Tiananmen, rywalizacja chińsko-amerykańska, nowa zimna wojna, wojna w Afganistanie, Pentagon, talibowie, walka partyzancka, oligarchowie, rabunkowa prywatyzacja, północny Kaukaz, pierwsza wojna czeczeńska, druga wojna czeczeńska, Republika Czechenii, prezydent Rosji, partia Jedna Rosja, agresja Rosji na Gruzję, Abchazja, Osetia Południowa, pomarańczowa rewolucja, Euromajdan, aneksja Krymu <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">omówić okoliczności, w których doszło do masakry na placu Tiananmen	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: 2003–2011, 2004–2005postacie: Saddama Husajna, Husniego Mubaraka, Muammara Kaddafiego, Baszara al-Asada, Wiktora Juszczuki <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: druga wojna w Iraku, koalicja antyterrorystyczna, strefy okupacyjne, arabska wiosna, światowy kryzys finansowy, globalizacja gospodarki, dominacja wielkich koncernów, korupcja, swobody demokratyczne, upadek autokratycznych reżimów, Bractwo Muzułmańskie, alawici, wojna	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">omówić najważniejsze kryzysy polityczne i społeczne na przełomie XX i XXI w.omówić najważniejsze kryzysy ekonomiczne, na przełomie XX i XXI w.rozstrzygnąć, czy sport jest narzędziem politycznym w rękach państw i wielkich koncernów przemysłowych oraz uzasadnić swoją odpowiedźscharakteryzować największe zagrożenia dla współczesnego świata oraz podać ich przykłady

		<ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, jaki wpływ na walkę ze współczesnym terroryzmem miały wydarzenia z 11 września 2001 r.wyjaśnić, dlaczego dzień ataku na WTC można uznać za jeden z najczarniejszych w amerykańskiej historii	<ul style="list-style-type: none">wyjaśnić przyczyny rosnącego znaczenia Chin we współczesnym świeciescharakteryzować procesy dezintegracyjne w Europie w latach 90. na przykładzie rozpadu Jugosławiiocenić słuszność interwencji wojsk koalicji antyterrorystycznej w Afganistanieprzedstawić przyczyny Euromajdanu	<p>domowa w Syrii, sunnici, Państwo Islamskie, fundamentaliści, szariat, kryzys migracyjny, republika doniecka, republika tugańska</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">przedstawić kontrowersje, jakie wywołała egzekucja Saddama Husajna i ocenić ich zasadnośćomówić sytuację na Bliskim Wschodzie i przedstawić propozycje międzynarodowe rozwiązania problemu uchodźcówwyjaśnić, w jaki sposób Rosja argumentowała konieczność interwencji w Czeczeniiomówić wpływ Rosji na destabilizację sytuacji w Europie Wschodniej	
Transformacja ustrojowa i III Rzeczpospolita	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">daty: XII 1990, 1991, X 1992, IV 1997, 2000, 2005, IV 2010, 2015	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">datę: 2010	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">datę: 1999postacie: Jerzego Buzka, Waldemara Pawlaka,	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">postacie: Andrzeja Leppera, Andrzeja Olechowskiego,	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none">postać: Macieja Płażyńskiego, Mariana Krzaklewskiego, Józefa

	<ul style="list-style-type: none">postacie: Lecha Wałęsy, Tadeusza Mazowieckiego, Jarosława Kaczyńskiego, Lecha Kaczyńskiego, Andrzeja Dudy, Donalda Tuska, Aleksandra Kwaśniewskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: pierwsze powszechne wybory prezydenckie, dekomunizacja, wolne wybory parlamentarne, lustracja, wotum nieufności, inflacja, bezrobocie, mała konstytucja, ustrój prezydencki, przedterminowe wybory, postkomuniści, prywatyzacja, obóz postsolidarnościowy, konstytucja RP, rząd koalicyjny <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wymienić w kolejności chronologicznej premierów rządów w latach 1989–2015wymienić w kolejności chronologicznej prezydentów III RPopisać ustrój Polski w świetle małej konstytucji z 1992 r.	<ul style="list-style-type: none">postacie: Bronisława Komorowskiego, Ewy Kopacz, Leszka Millera <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: wojna na górze, Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD), drugie powszechne wybory prezydenckie, reformy wolnorynkowe, koniunktura gospodarcza, Zgromadzenie Narodowe, konstruktywne wotum nieufności, referendum zatwierdzające ustawę zasadniczą, Akcja Wyborcza „Solidarność” (AWS), kryzys ekonomiczny, rozpad koalicji, Prawo i Sprawiedliwość (PiS), trzecie powszechne wybory prezydenckie, Platforma Obywatelska (PO) <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, co miało wpływ na sukces wyborczy Aleksandra Kwaśniewskiego w 1995 r.	<p>Włodzimierza Cimoszewicza, Hanny Suchockiej, Jana Olszewskiego</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: cztery reformy rządu Jerzego Buzka, reforma podziału administracyjnego kraju, nowa organizacja publicznej służby zdrowia, reforma emerytalna, reforma oświaty, prezydent Warszawy, hasło budowy IV Rzeczypospolitej, Centralne Biuro Antykorupcyjne (CBA), gazoport w Świnoujściu, Instytut Pamięci Narodowej, lustracja, przedterminowe wybory, armia zawodowa, katastrofa rządowego samolotu pod Smoleńskiem, przewodniczący Rady Europejskiej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić okoliczności upadku rządu Jana Olszewskiegowyjaśnić, dlaczego doszło do upadku rządu Hanny Suchockiejomówić cztery wielkie reformy rządu Jerzego Buzkaomówić kontrowersje dotyczące problemu dekomunizacji w Polsce	<p>Kazimierza Marcinkiewicza, Marka Belki, Jana Krzysztofa Bieleckiego</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: afery Rywina, Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe (ZChN), Bezpartyjny Blok Wspierania Reform (BBWR), Porozumienie Centrum (PC), Kongres Liberalno-Demokratyczny (KLD), Unia Demokratyczna, sojusz SLD–UP <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">opisać polską scenę polityczną po 1989 r.opisać przemiany ustrojowe w latach 1989–1997omówić przebieg kampanii prezydenckiej w 2005 r.omówić atmosferę panującą w Polsce tuż po katastrofie smoleńskiej	<p>Oleksego, Stanisława Tymińskiego</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: Samoobrona, Liga Polskich Rodzin (LPR) <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, dlaczego Stanisław Tymiński uzyskał tak duże poparcie w wyborach prezydenckich 1990 r.ocenić działania prezydenta Lecha Wałęsy mające na celu wzmocnienie pozycji prezydenta w państwieocenić działania podejmowane przez Samoobronę na przełomie XX i XXI w.rozstrzygnąć, czy słuszne jest stwierdzenie, że protesty wywołane kwestiami światopoglądowymi miały wpływ na upadek pierwszego rządu PiS; odpowiedź uzasadnićrozstrzygnąć, czy współcześnie katastrofa smoleńska jest wykorzystywana do kreowania polityki i
--	---	---	---	--	---

		<ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, dlaczego AWS apelowała o odrzucenie konstytucji w referendum z 1997 r.		<ul style="list-style-type: none">scharakteryzować główne spory polityczne o kształt wolnej Polskiporównać rozwiązanie kwestii dekomunizacji w Polsce, Czechosłowacji i Niemczechscharakteryzować przemiany w Polsce w drugiej dekadzie XXI w. ze szczególnym uwzględnieniem takich problemów jak: kryzys demograficzny, transformacja energetyczna, zmiany klimatyczne, zachowanie tożsamości kulturowej	<p>budowania nastrojów społecznych; odpowiedź uzasadnić</p> <ul style="list-style-type: none">ocenić społeczne koszty transformacji po 1989 r.ocenić proces transformacji społecznej i gospodarczej w Polsce
Polska droga do NATO i Unii Europejskiej	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">daty: 1999, 2004postacie: Tadeusza Mazowieckiego, Lecha Wałęsy, Helmuta Kohla, Billa Clintona, Bronisława Geremka, George'a Busha, Lecha Kaczyńskiegookoliczności przystąpienia Polski do NATOokoliczności przystąpienia Polski do Unii Europejskiej	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">daty: 1990, 1991postacie: Jana Olszewskiego, Hanny Suchockiej, Aleksandra Kwaśniewskiego Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">pojęcia: układ o stowarzyszeniu ze Wspólnotami Europejskimi, układ graniczny Polski ze zjednoczonymi Niemcami, traktat	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">daty: 1991, 1993, 1994, 1997postacie: Jana Krzysztofa Bieleckiego, Leszka Millera, Włodzimierza Cimoszewicza Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">pojęcia: Grupa Wyszehradzka, deklaracja o współpracy między Polską, Czecho-Słowacją i Węgrami, współpraca regionalna, Środkowoeuropejskie Porozumienie	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none">daty: 2003, 2005, 2008, 2019postacie: Gerharda Schrödera, Władimira Putina, Wiktora Juszczenki, Leonida Kuczmy, Valdasą Adamkusa, Javiera Solany, Nicolasa Sarkozy'ego Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none">pojęcia: referendum w sprawie akcesji	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none">opisać polską politykę zagraniczną po 1989 r.ocenić współpracę regionalną Polski na przykładzie Grupy Wyszehradzkiejscharakteryzować stosunki Polski z sąsiadami po 1989 r.wymienić premierów polskich rządów działających na rzecz przystąpienia Polski do NATO

	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none">pojęcia: wstąpienie Polski do NATO, wstąpienie Polski do Unii Europejskiej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">omówić znaczenie przystąpienia Polski do NATO i Unii Europejskiej	<p>o dobrym sąsiedztwie, redukcja zadłużenia, wierzyciele, negocjacje związane z członkostwem Polski w NATO, traktat akcesyjny, obszary zapalne, kwestie sporne, impas</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">scharakteryzować stosunki polsko-niemieckie po 1989 r.wyjaśnić, dlaczego spotkanie polskiego premiera z niemieckim kanclerzem w Krzyżowej w 1991 r. uznano za symboliczne pojednaniewymienić cele, które przyświecały autorom polsko-niemieckiego traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracywyjaśnić przyczyny krytyki zawartego w 1991 r. traktatu polsko-niemieckiegowyjaśnić okoliczności, w których osiągnięto redukcję polskiego zadłużenia o 50%	<p>o Wolnym Handlu (CEFTA), program Partnerstwo dla Pokoju, protokoły akcesyjne, dokumenty ratyfikujące członkostwo Polski w NATO</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić okoliczności opuszczenia Polski przez ostatnie stacjonujące w kraju oddziały żołnierzy sowieckichwyjaśnić symboliczne znaczenie daty opuszczenia Polski przez Armię Czerwonąwyjaśnić okoliczności powstania i cele działania Grupy Wyszehradzkiejwyjaśnić znaczenie przystąpienia Polski do programu Partnerstwo dla Pokojuprzedstawić drogę Polski do NATOwymienić zagrożenia, które widziała Rosja w polskim członkostwie w NATO	<p>Polski do UE, wsparcie dla amerykańskiej interwencji w Iraku, proamerykański kurs, gazociąg Nord Stream, presja energetyczna, traktat o przyjaznych stosunkach między Polską i Litwą, wojna rosyjsko-gruzyńska, wyjazd do Tbilisi zorganizowany przez prezydenta Lecha Kaczyńskiego, wizy do USA</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, jakie kwestie były najtrudniejsze w czasie negocjacji dotyczących przystąpienia Polski do Unii Europejskiejomówić wyniki referendum w sprawie akcesji Polski do Unii Europejskiejomówić znaczenie wizyty prezydenta George'a Busha w Polscewskazać na mapie państwa, które po 1993 r. przystąpiły do	<ul style="list-style-type: none">wyjaśnić, dlaczego przeciwnicy przystąpienia Polski do Unii Europejskiej często przywoływali wątki historyczne w czasie kampanii przed referendum akcesyjnymomówić proces rozszerzania się NATO i Unii Europejskiejwyjaśnić, dlaczego prezydent Aleksander Kwaśniewski zadeklarował wystanie żołnierzy polskich do Irakuscharakteryzować polską politykę zagraniczną wobec Ukrainy po 1989 r.scharakteryzować polską politykę zagraniczną wobec państw bałtyckich po 1989 r.omówić fundamenty polskiej polityki zagranicznej w okresie prezydentury Lecha Kaczyńskiego i ich realizację
--	--	---	---	--	--

				<p>NATO i Unii Europejskiej</p> <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić, dlaczego budowa gazociągu Nord Stream wywołała zaniepokojenie w Polsce• przedstawić rolę Polski w procesie zmian demokratycznych zachodzących w Ukrainie	
--	--	--	--	---	--